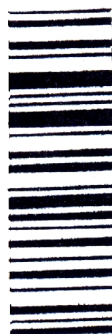

شماره داوطلب
نام خانوادگی و نام

خراسان رضوی
شهر

سروش اندیشه
مؤسسه فرهنگی هنری

کد آزمون: ۱۱۹۳

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود. جمهوری اسلامی ایران
امام خمینی (ره)
وزارت فرهنگ و ارشاد
اسلامی مؤسسه سروش
اندیشه حیات

پاسخنامه آزمون شبیه ساز کنکور

گروه آزمایشی علوم انسانی

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخگویی: ۱۶۵ دقیقه

تعداد سوال: ۱۶۰ عدد

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	ادبیات	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه
۴	روانشناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۵ دقیقه
۵	عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ و جغرافیا	۲۵	۱۰۱	۱۲۵	۲۰ دقیقه
۷	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۸	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه

به دانش فزای و به یزدان گرای، که او باد جان تورا رهنمای (فردوسی)

ریاضی دو

۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل ۳)

نکته: هرگاه $a > 0$ ، برای دو عدد طبیعی m و n ، $a^{\frac{m}{n}}$ را چنین تعریف می‌کنیم:

$$a^{\frac{m}{n}} = \sqrt[n]{a^m}$$

$$a^{\frac{m}{n}} = (a^{\frac{1}{n}})^m = (a^m)^{\frac{1}{n}}$$

بنابراین: $a^{\frac{m}{n}} = (\sqrt[n]{a})^m = \sqrt[n]{a^m}$

همچنین $a^{-\frac{m}{n}}$ نیز به این صورت تعریف می‌شود:

$$a^{-\frac{m}{n}} = \frac{1}{a^{\frac{m}{n}}}$$

نکته: (m و n اعداد حقیقی و a و b اعداد حقیقی مخالف صفر هستند.)

$$a^m \cdot a^n = a^{m+n}$$

$$\frac{a^m}{a^n} = a^{m-n}$$

$$a^m \cdot b^m = (ab)^m$$

$$\frac{a^m}{b^m} = \left(\frac{a}{b}\right)^m$$

$$(a^m)^n = a^{mn}$$

جای ۶۲۵ و ۲۵ به ترتیب 5^4 و 5^2 و جای $\frac{1}{25} = \frac{1}{5^2}$ هم 5^{-2} قرار می‌دهیم:

$$A = \sqrt[5]{25^2 \sqrt[5]{625}} \times (0.04)^x = \sqrt[5]{5^4 \sqrt[5]{5^4}} \times (5^{-2})^x = \sqrt[5]{5^4 \times 5^{\frac{4}{5}} \times 5^{-2x}} = \sqrt[5]{5^{2+\frac{4}{5}-2x}} = \sqrt[5]{5^{\frac{10}{5}+\frac{4}{5}-2x}} = \sqrt[5]{5^{\frac{14}{5}-2x}} = 5^{\frac{14}{5}-2x}$$

$$= 5^{\frac{10}{5}-2x} \times 5^{\frac{4}{5}-2x} = 5^2 \times 5^{\frac{4}{5}-2x} = 5^{\frac{14}{5}-2x}$$

برای آنکه A عددی طبیعی باشد، باید توان 5 (یعنی $\frac{14}{5} - 2x$)، اعداد $0, 1, 2, \dots$ باشد. با توجه به گزینه‌ها به ازای $x = -\frac{2}{3}$ ، داریم:

$$A = 5^{\frac{14}{5} - 2(-\frac{2}{3})} = 5^{\frac{14}{5} + \frac{4}{3}} = 5^2 = 25 \in \mathbb{N}$$

۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۱، فصل ۱)

طول را x و عرض را y در نظر می‌گیریم.

محیط ۱۴ است، پس:

$$2(x+y) = 14 \Rightarrow x+y = 7$$

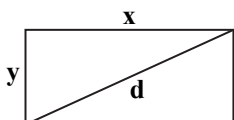
$$xy = \frac{6}{5} \Rightarrow \text{عرض} \times \text{طول} = \text{مساحت}$$

مساحت $\frac{6}{5}$ است، پس:

$$(x+y)^2 = 7^2 \Rightarrow x^2 + y^2 + 2xy = 49 \Rightarrow x^2 + y^2 + \frac{12}{5} = 49 \Rightarrow x^2 + y^2 = 36$$

سؤال قطر مستطیل را می‌خواهد که به کمک فیثاغورس به دست می‌آید:

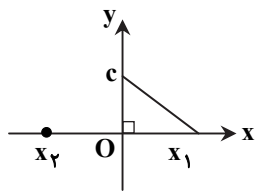
$$d^2 = x^2 + y^2 \Rightarrow d^2 = 36 \Rightarrow d = 6$$

۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: اگر x_1 و x_2 جواب‌های معادله $ax^2 + bx + c = 0$ باشند، داریم:

$$x_1 + x_2 = -\frac{b}{a}, \quad x_1 x_2 = \frac{c}{a}$$

فرض می‌کنیم ریشه‌های معادله $x^2 - 3x - c = 0$ ، دو عدد $x_1 > 0$ و $x_2 < 0$ هستند. شکل مناسب برای مثلث گفته شده را رسم می‌کنیم:

مساحت این مثلث c^2 است، پس:

$$\text{مساحت} = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} \Rightarrow \frac{c}{2} = \frac{1}{2} \times x_1 \Rightarrow x_1 = 2c$$

راه حل اول:

چون $x_1 = 2c$ ریشه معادله $x^2 - 3x - c = 0$ است، پس در آن صدق می‌کند:

$$(2c)^2 - 3(2c) - c = 0 \Rightarrow 4c^2 - 6c - c = 0 \Rightarrow c(4c - 7) = 0 \Rightarrow \begin{cases} c = 0 & * \\ c = \frac{7}{4} & \checkmark \end{cases}$$

پس یکی از ریشه‌های معادله $x^2 - 3x - c = 0$ را داریم:

$$x_1 = 2c = 2 \times \frac{7}{4} = \frac{7}{2}$$

جمع ریشه‌های معادله را حساب می‌کنیم:

$$S = \frac{-b}{a} = \frac{-(-3)}{1} = 3$$

پس:

$$x_1 + x_2 = 3 \Rightarrow \frac{7}{2} + x_2 = 3 \Rightarrow x_2 = -\frac{1}{2} = -0.5$$

راه حل دوم:

$$x_1 x_2 = -c \xrightarrow{x_1 = 2c} 2c \cdot x_2 = -c \Rightarrow x_2 = -\frac{1}{2}$$

۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس‌های ۱ و ۳، فصل ۲)

نکته: تابع $f: A \rightarrow B$ را که در آن مجموعه $R = \{c\}$ برد تابع است، تابع ثابت می‌نامند. در تابع ثابت، برد تابع تنها شامل یک عضو است.

نکته: عمل جمع روی دو تابع به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$(f+g)(x) = f(x) + g(x) ; \quad D_{f+g} = D_f \cap D_g$$

مختصات نقطه‌ای به طول $x = 4$ روی محور x ها به صورت $A(4, 0)$ است.

این نقطه روی تابع $f(x) = ax - 6$ قرار دارد، پس:

$$f(4) = 0 \Rightarrow 4a - 6 = 0 \Rightarrow a = \frac{6}{4} = \frac{3}{2}$$

این نقطه روی تابع $g(x) = \frac{-x}{2} + b$ قرار دارد، پس:

$$g(4) = 0 \Rightarrow \frac{-4}{2} + b = 0 \Rightarrow b = 2$$

ضابطه دو تابع را داریم:

$$g(x) = \frac{-x}{2} + 2 \quad \text{و} \quad f(x) = \frac{3}{2}x - 6$$

حالا ضابطه توابع داده شده در گزینه‌ها را به دست می‌آوریم:

$$1) (f+3g)(x) = f(x) + 3g(x) = \frac{3}{2}x - 6 + 3\left(\frac{-x}{2} + 2\right) = \frac{3}{2}x - 6 - \frac{3}{2}x + 6 = 0 \quad \checkmark$$

پس نیازی به بررسی گزینه‌های دیگر نیست و $f+3g$ تابعی ثابت است.

نکته: عمل جمع روی دو تابع به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$(f+g)(x) = f(x) + g(x) \quad ; \quad D_{f+g} = D_f \cap D_g$$

در محدوده $-1 < x < 3$ ، عبارت $x+1$ مثبت است، پس خودش از قدرمطلق خارج می‌شود:

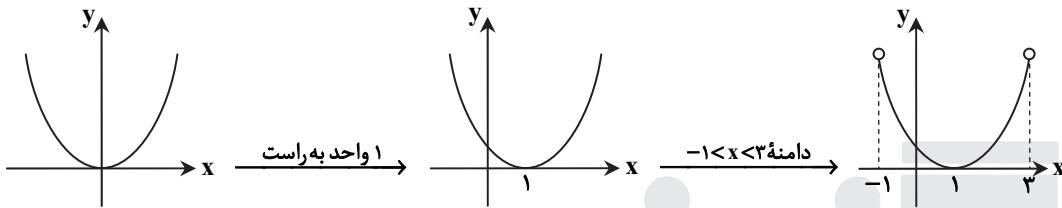
$$g(x) = \underbrace{|x+1|}_{\text{مثبت}} = x+1$$

ضابطه $f+g$ را تشکیل می‌دهیم:

$$(f+g)(x) = f(x) + g(x) = x^2 - 3x + (x+1) = x^2 - 2x + 1 = (x-1)^2$$

نمودار سهمی $y = (x-1)^2$ در دامنه $-1 < x < 3$ را رسم می‌کنیم:

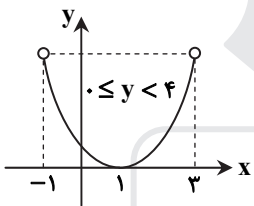
برای رسم سهمی $y = (x-1)^2$ ، کافی است سهمی $y = x^2$ را ۱ واحد به راست ببریم:

مقدار $f(-1)$ و $f(3)$ را حساب می‌کنیم:

$$\begin{cases} f(-1) = (-1-1)^2 = (-2)^2 = 4 \\ f(3) = (3-1)^2 = 2^2 = 4 \end{cases}$$

نمودار سهمی در دامنه $-1 < x < 3$ به شکل مقابل می‌شود و بردش $0 \leq y < 4$ است:

نکته: در نمودار راداری با n متغیر، زاویه بین دو شعاع متوالی (α) از رابطه مقابل به دست می‌آید:

$$\alpha = \frac{360^\circ}{n}$$

$$\alpha_1 = \frac{360^\circ}{n}$$

در حالت دوم: ۳ متغیر اضافه می‌کنیم و متغیرها $n+3$ می‌شود. زاویه بین دو شعاع متوالی در این حالت برابر است با:

$$\alpha_2 = \frac{360^\circ}{n+3}$$

اگر از عددی ۲۵ درصد کم شود، نسبت به حالت قبلی $\frac{100-25}{100} = \frac{3}{4}$ برابر می‌شود، پس نسبت α_2 به α_1 باید $\frac{3}{4}$ باشد:

$$\frac{\alpha_2}{\alpha_1} = \frac{3}{4} \Rightarrow 4\alpha_2 = 3\alpha_1 \Rightarrow 4 \times \frac{360^\circ}{n+3} = 3 \times \frac{360^\circ}{n}$$

$$\Rightarrow \frac{4}{n+3} = \frac{3}{n} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 4n = 3n+9 \Rightarrow n=9$$

زاویه بین دو شعاع متوالی در حالت اول را حساب می‌کنیم:

$$\alpha_1 = \frac{360^\circ}{n} = \frac{360^\circ}{9} = 40^\circ$$

۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۳)

میانگین یک سری عدد طبیعی متوالی، برابر با میانگین عدد اول و آخر است، پس میانگین اعضای دامنه برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{\text{آخری} + \text{اولی}}{۲} = \frac{۱+n}{۲}$$

برد تابع خطی $f(x) = ۴x + b$ را می‌نویسیم:

$$R_f = \{f(۱), f(۲), \dots, f(n)\} = \{۴+b, ۸+b, \dots, ۴n+b\}$$

میانگین این اعداد هم مثل بالا حساب می‌شود (چون فاصله بین جملات ۴ تا ۴ است):

$$\bar{y} = \frac{\text{آخری} + \text{اولی}}{۲} = \frac{۴+b+۴n+b}{۲} = \frac{۴+۲b+۴n}{۲} = ۲+b+۲n$$

تفاضل \bar{x} از \bar{y} برابر $b+۲۷$ است:

$$\bar{y} - \bar{x} = b+۲۷ \Rightarrow ۲+b+۲n - \left(\frac{۱+n}{۲}\right) = b+۲۷ \xrightarrow{\times ۲} ۴+۴n-۱-n = ۵۴ \Rightarrow ۳n = ۵۱ \Rightarrow n = ۱۷$$

پس:

$$f(n-b) + ۳b = f(۱۷-b) + ۳b = ۴(۱۷-b) + b + ۳b = ۶۸ - ۴b + b + ۳b = ۶۸$$

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۱)

۸- پاسخ: گزینه ۲

نکته: جدول ارزش ترکیب عطفی، فصلی و شرطی دو گزاره به صورت زیر است:

p	q	$p \wedge q$	$p \vee q$	$p \Rightarrow q$
د	د	د	د	د
د	ن	ن	د	ن
ن	د	ن	د	د
ن	ن	ن	ن	د

نکته: ارزش نقیض هر گزاره دقیقاً مخالف ارزش آن گزاره است.

جدول ارزش گزاره مورد نظر را تشکیل داده و با بررسی تمام حالتها به جواب مسئله می‌رسیم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \wedge q$	$\sim p \vee \sim q$	$(\sim p \wedge q) \Rightarrow (\sim p \vee \sim q)$	$\sim((\sim p \wedge q) \Rightarrow (\sim p \vee \sim q))$
د	د	ن	ن	ن	ن	د	ن
د	ن	ن	د	ن	د	د	ن
ن	د	د	ن	د	د	د	ن
ن	ن	د	د	ن	د	د	ن

بنابراین گزینه ۲ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۱)

۹- پاسخ: گزینه ۲

نکته: نقطه سربه‌سر، میزانی از تولید یک بنگاه اقتصادی را نشان می‌دهد که در آن میزان هزینه‌ها با میزان درآمدها برابر می‌شود و بنگاه در آن سطح از تولید نه سود می‌کند و نه ضرر.

با توجه به اطلاعات سؤال ابتدا تابع هزینه و سپس تابع سود را تشکیل می‌دهیم:

$$\begin{array}{l} \text{تعداد کالا } x \\ \text{هزینه } y \end{array} \begin{array}{l} \left| \begin{array}{l} ۲۰ \\ ۸۰۰ \end{array} \right. \\ \left| \begin{array}{l} ۲۵ \\ ۹۵۰ \end{array} \right. \end{array} \Rightarrow y = ۳۰x + ۲۰۰$$

هزینه - درآمد: سود

$$\text{سود} = -۲۰x^2 + ۱۷۰x - (۳۰x + ۲۰۰)$$

$$\text{تابع سود} = -۲۰x^2 + ۱۴۰x - ۲۰۰$$

نقاط سربه‌سر را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{سود} = ۰ \Rightarrow -۲۰x^2 + ۱۴۰x - ۲۰۰ = ۰ \Rightarrow -۲۰(x^2 - ۷x + ۱۰) = ۰ \Rightarrow -۲۰(x-۲)(x-۵) = ۰ \Rightarrow \begin{cases} x = ۲ \\ x = ۵ \end{cases}$$

بنابراین فاصله نقاط سربه‌سر برابر ۳ می‌باشد.

۱۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۲، فصل ۲)

نکته: تابع با ضابطه $f(x) = x$ را تابع همانی می‌نامند.

نکته: اگر $[x] = k$ و $k \in \mathbb{Z}$ ، آنگاه: $k \leq x < k+1$

ضابطه تابع $f(x) = 3x - x[x]$ را با ضابطه تابع همانی (یعنی $y = x$) برابر قرار می‌دهیم:

$$3x - x[x] = x \Rightarrow 3x - x = x[x] \Rightarrow 2x = x[x] \xrightarrow{x \neq 0} 2 = [x]$$

از تساوی $[x] = 2$ نتیجه می‌گیریم: $2 \leq x < 3$

پس $a = 2$ و $b = 3$ ، در نتیجه:

$$f(b+a) = f(3+2) = f(5) = 3(5) - 5[5] = 15 - 25 = -10$$

۱۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۳)

نکته: خط فقر کمیته درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه مورد نیاز است. خط فقر برابر است با نصف میانگین یا نصف میانۀ درآمد ماهانۀ افراد جامعه.

جمعیت جامعه را n در نظر می‌گیریم:

به درآمد ۳۰ درصد از n (یعنی $\frac{30}{100}n = \frac{3}{10}n$)، ۲ میلیون تومان اضافه شده که روی هم می‌شود:

$$\frac{3}{10}n \times 2 = \frac{6}{10}n$$

به درآمد ۲۰ درصد از n (یعنی $\frac{20}{100}n = \frac{2}{10}n$)، ۴ میلیون تومان اضافه شده که روی هم می‌شود:

$$\frac{2}{10}n \times 4 = \frac{8}{10}n$$

درآمد ۵۰ درصد از n (یعنی $\frac{50}{100}n = \frac{5}{10}n$)، تغییری نکرده است.

پس مجموع درآمدهای اضافه شده برابر است با:

$$\frac{6}{10}n + \frac{8}{10}n = \frac{14}{10}n$$

اگر عدد به‌دست آمده را تقسیم بر تعداد کنیم، مقداری که به میانگین قبلی اضافه شده به‌دست می‌آید:

$$\frac{\frac{14}{10}n}{n} = \frac{14}{10}$$

پس اگر میانگین قبلی \bar{x} بوده، میانگین جدید $\bar{x} + 1/4$ می‌شود و در نتیجه خط فقر جدید برابر است با:

$$\text{خط فقر جدید} = \frac{\bar{x} + 1/4}{2} = \frac{\bar{x}}{2} + 0/7$$

خط فقر قبلی

پس $0/7$ میلیون یعنی 700000 تومان به خط فقر قبلی اضافه می‌شود.

۱۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۳)

نکته: شاخص بهای کالا و خدمات از فرمول $\frac{(a \times m) + (b \times n)}{(a \times p) + (b \times q)}$ به‌دست می‌آید که a و b مقدار مصرف، m و n قیمت در سال جاری و p و q قیمت در سال پایه هستند.

با توجه به نکته داریم:

$$a = 2500$$

$$b = 4000$$

$$m = ?$$

$$n = 195$$

$$p = 300$$

$$q = 150$$

$$B \text{ و } A \text{ شاخص بهای کالای } = \frac{(2500 \times m) + (4000 \times 195)}{(2500 \times 300) + (4000 \times 150)} = \frac{2500m + 780,000}{750,000 + 600,000} = \frac{2500m + 780,000}{1,350,000} = 1/3 \Rightarrow 2500m + 780,000 = 450,000$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 2500m + 780,000 = 450,000 \Rightarrow 2500m = -330,000 \Rightarrow m = -132$$

۱۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۱)

نکته (اصل ضرب): اگر عملی طی دو مرحله اول و دوم انجام پذیرد، طوری که در مرحله اول به m طریق و در مرحله دوم هر کدام از این m طریق به n روش انجام پذیر باشند، در کل آن عمل از $m \times n$ طریق انجام پذیر است. (اصل ضرب قابل تعمیم به بیشتر از دو مرحله است).
 نکته (اصل جمع): اگر بتوان عملی را به m طریق و عمل دیگری را به n طریق انجام داد و این دو عمل را نتوان با هم انجام داد، در این صورت به $m + n$ طریق می توان عمل اول یا عمل دوم را انجام داد. (اصل جمع قابل تعمیم به بیشتر از دو عمل است).
 مسیر رفت: برای رفتن چند حالت داریم:

$$\left. \begin{aligned} ۱) ABCD &: \frac{۲}{B \text{ به } A} \times \frac{۲}{C \text{ به } B} \times \frac{۳}{D \text{ به } C} = ۱۲ \\ ۲) ABD &: \frac{۲}{B \text{ به } A} \times \frac{۱}{D \text{ به } B} = ۲ \\ ۳) ACD &: \frac{۲}{C \text{ به } A} \times \frac{۳}{D \text{ به } C} = ۶ \\ ۴) ACBD &: \frac{۲}{C \text{ به } A} \times \frac{۱}{B \text{ به } C} \times \frac{۱}{D \text{ به } B} = ۲ \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{مجموع مسیرهای رفت} = ۱۲ + ۲ + ۶ + ۲ = ۲۲$$

مسیر برگشت: برای برگشتن چند حالت داریم:

$$\left. \begin{aligned} ۱) DCBA &: \frac{۱}{C \text{ به } D} \times \frac{۱}{B \text{ به } C} \times \frac{۱}{A \text{ به } B} = ۱ \\ ۲) DCA &: \frac{۱}{C \text{ به } D} \times \frac{۱}{A \text{ به } C} = ۱ \\ ۳) DA &: \frac{۱}{A \text{ به } D} = ۱ \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{مجموع مسیرهای برگشت} = ۱ + ۱ + ۱ = ۳$$

تعداد کل مسیرهای رفتن از A به D و برگشتن از D به A برابر است با:

$$\frac{۲۲}{\text{رفت}} \times \frac{۳}{\text{برگشت}} = ۶۶$$

۱۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۱)

نکته: $P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!}$

نکته: $C(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!r!}$

هر سه عبارت موجود در معادله را ساده می کنیم:

$$P(n, ۳) = \frac{n!}{(n-۳)!} = \frac{n(n-۱)(n-۲)(n-۳)!}{(n-۳)!} = n(n-۱)(n-۲)$$

$$P(n, ۲) = \frac{n!}{(n-۲)!} = \frac{n(n-۱)(n-۲)!}{(n-۲)!} = n(n-۱)$$

$$C(n+۱, ۳) = \frac{(n+۱)!}{(n+۱-۳)!3!} = \frac{(n+۱)n(n-۱)(n-۲)!}{(n-۲)! \times ۶} = \frac{(n+۱)n(n-۱)}{۶}$$

معادله را ساده می کنیم:

$$P(n, ۳) - P(n, ۲) = ۴C(n+۱, ۳)$$

$$\Rightarrow n(n-۱)(n-۲) - n(n-۱) = 4 \times \frac{(n+۱)n(n-۱)}{۶}$$

$$\xrightarrow{\text{ساده می کنیم}} \frac{n(n-۱)}{n-۲-۱} = \frac{۲(n+۱)}{۳} \Rightarrow n-۳ = \frac{۲n+۲}{۳}$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} ۳n-۹ = ۲n+۲ \Rightarrow n = ۱۱$$

پس:

$$P(n, ۱) + C(n, n-۱) = p(۱۱, ۱) + C(۱۱, ۱۰) = \frac{۱۱!}{۱۰!} + \frac{۱۱!}{۱!۱۰!} = ۱۱ + ۱۱ = ۲۲$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: فرض کنید $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی باشد؛ اگر S برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

دو برادر اول را A_1 و A_2 و سه برادر دوم را B_1, B_2 و B_3 و نفر ششم را C در نظر می‌گیریم. تعداد کل حالتی که ۶ نفر کنار هم عکس می‌گیرند $n(S) = 6!$ است.

آرایش‌های مطلوب نیز به صورت زیر است:

$$\text{حالت ۱: } \boxed{B_3, B_2, B_1}, C, \boxed{A_2, A_1} \Rightarrow 3! \times 2! = 12 \quad \text{حالت ۲: } \boxed{A_2, A_1}, C, \boxed{B_3, B_2, B_1} \Rightarrow 2! \times 3! = 12$$

$$n(D) = 12 + 12 = 24$$

پس تعداد حالات مطلوب برابر است با:

$$P(D) = \frac{n(D)}{n(S)} = \frac{24}{6!} = \frac{24}{720} = \frac{1}{30}$$

در نتیجه احتمال وقوع پیشامد D برابر است با:

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۳ (درس ۳، فصل ۱)

نکته: در داده‌هایی که میانگین و انحراف معیار شاخص‌های مناسبی برای توصیف هستند (هنگامی که داده دور افتاده نداشته باشیم)، می‌توانیم از نموداری استفاده کنیم که بلندی مستطیل آن نشان‌دهنده میانگین باشد و میله خطی آن، به اندازه انحراف معیار، روی مستطیل بالا آمده باشد.

با توجه به نمودار داریم: $\{\bar{x}_B = 11, \sigma_B = 1\}, \{\bar{x}_A = 10, \sigma_A = 1\}$

$$\frac{\sigma_A}{\bar{x}_A} = \frac{1}{10} > \frac{\sigma_B}{\bar{x}_B} = \frac{1}{11} \quad \text{بنابراین گزینه ۱ درست است؛ زیرا:}$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۲)

نکته: با شرط $a > 0, m \in \mathbb{Z}, n \in \mathbb{N}$ و $n \geq 2$ داریم: $a^{\frac{m}{n}} = \sqrt[n]{a^m}$

در رابطه $a_{n+1} = [2^{a_n}] \times \frac{n}{2}$ جای n به ترتیب ۱، ۲ و ۳ قرار می‌دهیم:

$$n = 1: a_2 = [2^{a_1}] \times \frac{1}{2} = [2^{\frac{5}{2}}] \times \frac{1}{2} = [\sqrt{2^5}] \times \frac{1}{2} = [\sqrt{32}] \times \frac{1}{2} = 5 \times \frac{1}{2} = \frac{5}{2}$$

$$n = 2: a_3 = [2^{a_2}] \times \frac{2}{2} = [2^{\frac{5}{2}}] \times 1 = [\sqrt{32}] \times 1 = 5 \times 1 = 5$$

$$n = 3: a_4 = [2^{a_3}] \times \frac{3}{2} = [2^5] \times \frac{3}{2} = [32] \times \frac{3}{2} = 16 \times \frac{3}{2} = 4 \times 3 = 12$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل‌های ۲ و ۳)

نکته: جمله n ام دنباله حسابی با جمله اول a_1 و اختلاف مشترک d از رابطه $a_n = a_1 + (n-1)d$ و مجموع n جمله اول آن از رابطه

$$S_n = \frac{n}{2} [2a_1 + (n-1)d]$$

ریشه‌های دوم عدد ۶۴، دو عدد $\pm\sqrt{64} = \pm 8$ هستند.

ریشه سوم ۶۴ هم عدد $\sqrt[3]{64} = 4$ است.

چون دنباله افزایشی است، پس بین -8 و 8 باید -8 را به عنوان جمله هفتم دنباله حسابی در نظر بگیریم. بنابراین $a_7 = -8$ و $a_{11} = 4$ است.

دو جمله بالا را بر حسب a_1 و d می‌نویسیم و دستگاه به دست آمده را حل می‌کنیم:

$$\begin{cases} a_1 + 6d = -8 & \xrightarrow{\text{قرینه}} -a_1 - 6d = 8 \\ a_1 + 10d = 4 & \xrightarrow{\text{خودش}} a_1 + 10d = 4 \end{cases} \Rightarrow 4d = 12 \Rightarrow d = 3$$

با جای گذاری $d = 3$ در $a_1 + 6d = -8$ داریم:

$$a_1 + 18 = -8 \Rightarrow a_1 = -26$$

حالا مجموع ۴۰ جمله اول را حساب می‌کنیم:

$$S_n = \frac{n}{2} [2a_1 + (n-1)d] \Rightarrow S_{40} = \frac{40}{2} [2(-26) + (40-1)(3)] = 20 [-52 + 117] = 1300$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۳)

۱۹- پاسخ: گزینه ۱

نکته: اگر x, y, z سه جمله متوالی یک دنباله هندسی باشند، آنگاه: $y^2 = xz$
ضابطه تابع خطی f با عرض از مبدأ ۴ به صورت $f(x) = ax + 4$ است.
مقادیر $f(1), f(3), f(10)$ را حساب می‌کنیم:

$$f(1) = a + 4, f(3) = 3a + 4, f(10) = 10a + 4$$

سه عدد $a + 4, 3a + 4, 10a + 4$ ، سه جمله متوالی دنباله هندسی اند، پس:

$$(f(3))^2 = f(1) \cdot f(10) \Rightarrow (3a + 4)^2 = (a + 4)(10a + 4)$$

$$\Rightarrow 9a^2 + 24a + 16 = 10a^2 + 44a + 16 \Rightarrow a^2 + 20a = 0$$

$$\Rightarrow a(a + 20) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 0 \quad * \text{ (f ثابت نیست)} \\ a = -20 \quad \checkmark \end{cases}$$

ضابطه f به صورت $f(x) = -20x + 4$ است، پس از تقسیم $f(3)$ بر $f(1)$ ، نسبت مشترک به دست می‌آید:

$$r = \frac{f(3)}{f(1)} = \frac{-20(3) + 4}{-20(1) + 4} = \frac{-56}{-16} = \frac{7}{2} = 3.5$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۳، فصل ۳)

۲۰- پاسخ: گزینه ۳

نکته: تابع با ضابطه $f(x) = a^x$ با شرط $a > 0$ و $a \neq 1$ ، یک تابع نمایی است و نمودار آن با توجه به مقدار a ، به یکی از دو شکل زیر است:

تابع $\frac{f}{g}$ را تشکیل می‌دهیم:

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{\left(\frac{a}{2}\right)^x}{\left(\frac{a+10}{5}\right)^x} = \left(\frac{\frac{a}{2}}{\frac{a+10}{5}}\right)^x = \left(\frac{5a}{2a+20}\right)^x$$

چون نمودار $\frac{f}{g}$ به صورت کاهشی است، پس پایه تابع نمایی بالا باید عددی بین ۰ و ۱ باشد: $0 < \frac{5a}{2a+20} < 1$

با توجه به ضابطه f ، باید $\frac{a}{2} > 0$ و در نتیجه $a > 0$ باشد. پس عدد $2a + 20$ مثبت است و می‌توانیم طرفین نامساوی بالا را در آن ضرب کنیم:

$$0 < \frac{5a}{2a+20} < 1 \xrightarrow{\times(2a+20)} 0 < 5a < 2a+20$$

برقرار

پس کفایت نامعادله $5a < 2a + 20$ را حل کنیم:

$$5a - 2a < 20 \Rightarrow 3a < 20 \Rightarrow a < \frac{20}{3} = 6\frac{2}{3}$$

پس a مقادیر طبیعی ۱ تا ۶ را می‌تواند بگیرد. از طرفی اگر $a = 2$ باشد، ضابطه f به صورت تابع ثابت $f(x) = \left(\frac{5}{2}\right)^x = 1$ درمی‌آید که با فرض

سؤال در تناقض است، پس a ، پنج مقدار طبیعی می‌تواند داشته باشد: ۱، ۳، ۴، ۵ و ۶

ادبیات اختصامے

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱۰

۲۱- پاسخ: گزینه ۱

بررسی نادرستی موارد:

(ب) قلمرو فکری شعر قبل از انقلاب

(و) مربوط به قلمرو فکری نثر بعد از انقلاب است.

۲۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۷

«تاریخ بلعمی» از آثار «دوره سامانی» است که باید ویژگی‌های سبکی این دوره را در گزینه‌ها جست‌وجو کنیم. در گزینه ۴، جملات کوتاه است و اکثر جملات فعل دارند و حذف فعل در آن بسیار کم است و واژگان ساده و فارسی هستند که همین موارد این گزینه را به متن تاریخ بلعمی نزدیک می‌کند. سایر گزینه‌ها متن مسجع‌اند و کلمات عربی در آن‌ها محسوس است.

۲۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ و ۳ جامع

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: شمس‌الدین و قمر: میرزا حسن خان بدیع

گزینه ۳: خداوندنامه: صبای کاشانی

گزینه ۴: عباس‌نامه: وحید قزوینی

۲۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱۰

پس از پیروزی انقلاب، قالب‌های سنتی مورد توجه قرار گرفت و شعر نیمایی که در دهه چهل و پنجاه مورد توجه روشنفکران بود، به‌ویژه در میان جوانان از رونق افتاد و قالب قصیده و غزل رایج شد.

۲۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ درس‌های ۱ و ۱۰

بررسی موارد:

الف) درباره «لمعات فخرالدین عراقی» است.

ب) درباره «خواجه رشیدالدین فضل‌الله» است.

ج) درباره «علی‌بن حسین واعظ کاشفی» صاحب کتاب «عین‌الهیات» است.

د) این گزینه درباره «میرزا برخوردار فراهی» صاحب کتاب «محبوب‌القلوب» است.

۲۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۰

در این عبارت فقط جمله آخر نادرست است که شکل صحیح آن «نثر مصنوع هم رایج شد» است.

۲۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۴

این بیت مفهومی مدحی دارد و «قضا» در مصراع دوم به‌عنوان دام انتخاب شده است. زیرا در ستایش شخصی که توصیف می‌کند می‌گوید قضا با طبع او سازگار است و دست بخشنده‌ای دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: باور به تقدیر و قضا و قدر که نمی‌توان از آن گریخت.

گزینه ۲: تقابل عقل و عشق و طعنه و سرزنش زاهد عاقل

گزینه ۳: ستایش غم‌متعالی عشق

۲۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ و ۳ جامع

«صدای سبز» مجموعه شعر «موسوی گرمارودی» و «دل‌ویز تر از سبز» مجموعه داستان از «علی مؤذنی» است و «آسمان سبز» مجموعه شعر «سلمان هراتی» است.

علت نادرستی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «زیارت» داستانی کوتاه از «جلال آل احمد» است.

گزینه ۲: «آیین‌های ناگهان» اثری منظوم از «قیصر امین‌پور» است.

گزینه ۴: «آتش خاموش» اثر داستانی «سیمین دانشور» است.

۲۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس‌های ۱ و ۷

گزینه ۱: درباره «ادیب‌الممالک فراهانی» است.

علت نادرستی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: درباره «ملک‌الشعرا بهار» است، اما کسی که در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود، «ایرج میرزا» است.

گزینه ۳: درباره «فرخی یزدی» است که تحت تأثیر «مسعود سعد سلمان و سعدی» بود.

گزینه ۴: درباره «سیمین دانشور» است، اما کسی که با مجلات «سوره و پویش» همکاری داشته «محمدرضا سرشار» است.

۳۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۳

«می» به «آفتاب» و «روی ساقی» به «صبح» تشبیه شده‌اند. از طرفی دو تشبیه مرجح (تفضیل) در بیت وجود دارد؛ «می» از «چراغ» و «روی ساقی» از «شمع» برتر دانسته شده است (مجموعاً چهار تشبیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «بازار عشق» (اضافه تشبیهی) و «ای جان جهان» باید مانند «اهل این بازار» تشنه لب باشی، دو تشبیه می‌سازد. در این بیت «جان جهان» و «بازار»، استعاره مصرحه هستند.

گزینه ۳: تو مانند یوسف شدی، «مصر دل» (اضافه تشبیهی)، دیده «یعقوب‌وش» و دیده مانند دجله شده است. (مجموعاً چهار تشبیه)

گزینه ۴: «بهشت عافیت» (اضافه تشبیهی)، بی‌بری مانند حصاری شد (دو تشبیه)

۳۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱، ۲ و ۳ جامع

تشبیه: در این بیت دو تشبیه مرجع (تفضیل) وجود دارد:

(۱) یار از ماه دو هفته (کامل) زیباتر است.

(۲) رخ یار از گل زیباتر است و او را خجالت زده می کند.

استعاره: حیران و خجالت زده شدن ماه و گل هر دو تشخیص و استعاره مکنیه است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: آزادی در گرفتار بودن، تناقض دارد، اما بیت حسن تعلیل ندارد، زیرا برای عاشق شدن دلیل واقعی آورده است.

گزینه ۳: ایهام: شیرین (۱) نام دختر (۲) مزه - لف و نشر ندارد.

گزینه ۴: حس آمیزی ندارد - ایهام تناسب: «فرق» در این بیت به معنی تفاوت است و در صورت تناسب با کلمات «زلف و تن» معنی فرق سر به خاطر می آید.

۳۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی جامع

ایهام تناسب: «به» در مصراع اول به معنی «بهتر» است و در تناسب با کلمه «درخت» معنی میوه «به» تداعی می شود که منظور شاعر نیست -

تشبیه: درخت قامت و به زرخدان (اضافه تشبیهی) - جناس: به و به، جناس تام هستند.

بیت فاقد ایهام، استعاره، مجاز و تضاد است.

۳۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

(ج) «گرد» در این بیت تشخیص و استعاره مکنیه دارد، زیرا نفس را راست می سازد.

(ب) بی پروبالی بال و پر باشد، تناقض است.

(د) روی و زلف (لف ۱ و ۲) شب و روز (نشر ۱ و ۲) لف و نشر مشوش است.

(الف) در مصراع اول مفهوم بیت آمده و در مصراع دوم مثالی برای آن مفهوم ذکر شده است.

۳۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۹

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «مردم» در مصراع اول یعنی انسان ها و در تناسب با «دیده» معنی «مردمک» تداعی می شود که منظور شاعر نیست.

گزینه ۲: «شور» به معنی «هیجان» است و در تناسب با «نمک» معنی «مزه شور» تداعی می شود.

گزینه ۳: «باز» به معنی گشودن است و در تناسب با «بال و پر» معنی «باز شکاری» تداعی می شود.

۳۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

در این بیت هیچ جناسی وجود ندارد و کلمه «حدیث» در یک معنا دوبار به کار رفته است. - اینکه شیرینی لب یار در سخن نمی گنجد اغراق است. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: رخ خورشید و ماه، اضافه استعاری و تشخیص است. روز و شب (لف ۱ و ۲) خورشید و ماه (نشر ۱ و ۲) است.

گزینه ۲: تشبیه: (۱) لب های مانند می (۲) شکر خند (تشبیه درون واژه ای) استعاره: شکر خند قیامت، تشخیص و استعاره مکنیه است.

گزینه ۳: برای شکفته شدن گل و حرکات درخت سرو در باد دلیل ادبی آورده است و می گوید چون باد صبح خبر خوشی را بشارت داده است، این اتفاق افتاده است - گل، سرو و باد در این بیت تشخیص و استعاره مکنیه دارند.

۳۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

ایهام: بی نوا: (۱) فقیر و بی سرمایه (۲) بی صدا

استعاره: بستان سرا، استعاره از دنیا و نی در این بیت تشخیص و استعاره مکنیه است.

جناس: در و گر

در این بیت «تلمیح، متناقض نما، اغراق و لف و نشر» وجود ندارد.

۳۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۱

هیچ کدام از ابیات ذوقایتین نیستند.

کلمات قافییه بیت اول «سلطان و جان» است و کلمات قبل از آن یعنی «نکاهد و زند» قافیه نمی شوند، زیرا «د» الحاقی است و با حذف حروف الحاقی، حروف مشترکی باقی نمی ماند - کلمات قافییه بیت دوم «نشان و روان» است و کلمات «یابد و می باشد» قافیه نمی شوند، زیرا «د» شناسه فعل است و الحاقی است و با حذف آن قافیه درست نیست.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: حرف «روی» در هر دو بیت «ن» است.

گزینه ۳: هیچ کدام از ابیات قافییه درونی ندارند.

گزینه ۴: الگوی حروف اصلی هر دو بیت «ان» یعنی «مصوت + صامت» است.

۳۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۱

بررسی موارد:

(الف) کلمات قافیه «می‌شود و می‌رود» است، «د» حروف الحاقی، «و» حروف اصلی و حرف «و» روی است.
(د) کلمات قافیه «نک و دو و مرو» است، حروف اصلی «و» و «تلفظ به صورت OW) و حرف روی صامت «و» است.
بررسی سایر ابیات:

(ب) کلمات قافیه «گفتنی و سفتنی»، «نی» الحاقی، «ف» حروف اصلی و «ت» حرف روی است.
(ج) کلمات قافیه «مانی و نهانی»، مصوت «ی» الحاقی، «ن» حروف اصلی و «ن» روی است.
(ه) کلمات قافیه «داد و زاد»، حروف اصلی «د» و «د» روی است.

۳۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن یا مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل
گزینه ۲: مفعول مفاعیل مفاعیلن یا مستفعل فاعلات مفعولن
گزینه ۳: مستفعلن فع مستفعلن فع یا فع لن فعولن فع لن فعولن

۴۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۲

وزن بیت صورت سؤال و گزینه ۲: مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل یا مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن
گزینه ۳: مستفعلن مستفعلن مستفعلن
گزینه ۴: مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل یا مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

۴۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱۱

(ج) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (رجز)

(ه) مستفعلن مستفعلن مستفعلن (رجز)

(ب) مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج)

(و) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج)

بررسی سایر مصراع‌ها:

(الف) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعولن (در کتاب نام‌گذاری نشده است).

(د) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (در کتاب نام‌گذاری نشده است).

۴۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۲

(الف) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن (دوری)

(ه) مفعول مفاعیلن فعولن یا مستفعل فاعلات مستفعل (ناهمسانی که به دو صورت تقسیم‌بندی می‌شود)

بررسی سایر موارد:

(ب) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع (ناهمسان)

(ج) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (همسان)

(د) فعلاتن فعلاتن فعولن (همسان)

(و) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن (همسان)

۴۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ درس‌های ۵ و ۸

وزن این گزینه «فعلاتن مفاعیلن فعولن» است.

خی	ز	تا	صب	ح	دَم	بَ	رَف	را	زیم
-	U	-	-	U	-	U	-	-	X-
ع	لَ	مَز	بر	ج	اِیْ	کَ	بو	دَح	صار
U	U	-	-	U	-	U	-	UU	X-

در رکن اول مصراع اول به جای فعلاتن فاعلاتن آمده است. در رکن پایان هر دو مصراع به جای فعولن، فع لن آمده است و ابدال محسوب می‌شود.
هر دو مصراع اختیار وزنی بلند در نظر گرفتن هجای پایانی دارند. همچنین اختیار زبانی حذف همزه در «برافرازییم» و «علم از» رخ داده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ و ۲: هیچ اختیار زبانی ندارد.

گزینه ۴: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «» در واژه «پیش»- حذف همزه در «لعلت آب» و «خجالت آب»- اختیار وزنی بلند در نظر گرفتن هجای پایانی.

“علوم اجتماعی”

۵۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس ۴

- چالش فقر و غنا ← (پدیده اجتماعی) عینی و کلان
- شرکت در انتخابات ← (کنش اجتماعی) خرد و عینی
- ساده‌زیستی ← (آرمان اجتماعی) کلان و نامحسوس
- مرور خاطرات من از اردوی جهاد سازندگی ← (پدیده اجتماعی) خرد و ذهنی

۵۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۱۰، ۱۱ و ۱۲

- کسب هویت‌های اجتماعی جدید با تغییراتی در موقعیت اجتماعی افراد همراه است.
- در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد. در این جهان فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شوند. برای نمونه می‌توان به جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی جوامع غربی اشاره کرد.
- تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق نوعی تعارض فرهنگی است. اگر این روند تا جایی پیش برود که اعضای جامعه برای تشکیل خانواده یا حفظ آن، انگیزه لازم و کافی نداشته باشند و در عمل بسیاری زندگی مجردی را بر زندگی خانوادگی ترجیح دهند، نوعی تزلزل فرهنگی بروز می‌کند.
- در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی، واقعیت‌ها و آرمان‌های آن را فراموش نکنند و به آن‌ها تعلق خاطر داشته باشند، آن جهان اجتماعی دارای هویت تاریخی است و اگر واقعیت‌ها و آرمان‌های آن مطابق حق باشند، دارای هویت حقیقی است.

۵۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۱۵ و ۱۶

- افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است و کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز به منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد.
- درون‌زایی در عین برون‌گرایی، اقتصادی است که مانند چشمه‌ای از درون می‌جوشد و بر تولید داخلی قوی خود متکی است، ولی صرفاً برای خود تولید نمی‌کند، بلکه آن را به صورت متعادل با سایر کشورها مبادله می‌کند.
- قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر ارادهٔ دیگران تأثیر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد.
- قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید، دارای مقبولیت است.
- اگر قدرت موافق با ایدئولوژی‌های ساختگی بشری باشد، مشروعیت دروغین دارد.

۵۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۲ درس‌های ۱، ۸ و ۱۰

- پاسخ‌های متفاوت به پرسش‌های اساسی (هستی‌شناسی، انسان‌شناسی و معرفت‌شناسی)، جهان‌های فرهنگی مختلفی پدید می‌آورد.
- تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.
- برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی، پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیهٔ عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و... بین دولت‌ها شکل گرفته است.
- تقابل شمال و جنوب، تقابلی جهانی است و در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی، دیگر بار فعال خواهند شد.

۵۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۲ درس‌های ۳، ۹ و ۱۳

- علت اعتراض روشنفکران نسل دوم به روشنفکران نسل اول ← باقی ماندن کشورهای اسلامی در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده
- علت استفادهٔ دولت‌های استعمارگر از کودتای نظامی ← به قدرت رساندن نیروهای وابسته
- علت نادیده گرفتن عدالت در لیبرالیسم اولیه ← باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت
- محصول سرمایه‌داری از نظر مارکسیست‌ها ← نظام طبقاتی

۵۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۳، ۵ و ۱۰

- روش رویکرد تفسیری ← مدتی با تکدی‌گران زندگی می‌کند تا معنای کنش آن‌ها را دریابد.
- موضوع رویکرد تبیینی ← مطالعهٔ پدیدهٔ اجتماعی تکدی‌گری همانند اجزای ماشین و بدن انسان
- هدف علوم اجتماعی اسلامی ← از ظرفیت جهان‌شمول عقل خاص (عقل نظری و عقل عملی) و وحی برای داوری ارزش‌های متکدیان استفاده می‌کند تا برای برون‌رفت از وضعیت موجود و شکل‌گیری جامعه‌ای بدون تکدی‌گری راهکار ارائه دهد.

۵۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۶، ۷ و ۸

- بررسی عبارت‌های نادرست:
- ب) جامعه‌شناسان انتقادی همانند جامعه‌شناسان تفسیری، بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می‌کنند.
- ج) جامعه‌شناسی تبیینی با معنازایی و ارزش‌زایی از سیاست و قدرت و فروکاستن آن‌ها به پدیده‌های مادی و فاقد معنا، از شناخت واقعی آن‌ها بازمی‌ماند.

۵۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۳ درس ۹

- روش ابوریحان بیرونی، امروزه در تحقیقات مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی متداول شده است.
- روش ابن خلدون مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار برد.
- علم مدنی فارابی از همه ظرفیت‌های علوم اجتماعی برخوردار است.
- ابوریحان بیرونی، علت وجود کاست‌ها در جامعه هند را باورهای دینی هندوها می‌داند.

۵۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ درس‌های ۵ و ۷ و جامعه‌شناسی ۳ درس ۲

- اگر افرادی که درون فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند.
- کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.
- موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود، بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند، ولی برخی علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی نیستند.

۶۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۶ و ۱۲ و جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۳ و ۷

بررسی موارد نادرست:

- (ب) جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به از خودبیگانگی تاریخی دچار می‌شوند.
- (د) مخالفان قشریندی اجتماعی، معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد.

۶۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس ۸، جامعه‌شناسی ۲ درس‌های ۱۲ و ۱۳ و جامعه‌شناسی ۳ درس ۴

- مسابقات سالانه مسترالمپیا یکی از مهم‌ترین مسابقات نمایشی است که با فیگور گرفتن روی استیج (صحنه نمایش) انجام می‌پذیرد. از پایان قرن ۱۹ جریان فکری با رویکردی اساطیری شکل گرفت که زیبایی، تناسب و پرورش یافتگی و بدن عاملی برای ستایش و تمجید قلمداد می‌شد.
- جامعه‌شناسان قرن نوزدهم، روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند و معتقد بودند آگاهی‌ها و علوم جوامع دیگر غیر علمی است. بدین ترتیب غرب این مطلب را به نخبگان جوامع غیر غربی القا می‌کرد که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌ها است.
- استبداد استعماری به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر و عمل کردن مطابق منافع این کشورها، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت و مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی خود را نیز سرکوب می‌کرد.
- نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند.

۶۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس ۳، جامعه‌شناسی ۲ درس ۹ و جامعه‌شناسی ۳ درس ۹

- جهان اجتماعی، بیشتر شبیه یک بازی گروهی است.
- حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی (اولیه) موجب آن شد که دولتمردان انگلیسی از جمله لرد جان راسل از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.
- گستره جهان اجتماعی به اندازه دانش و آگاهی آن است.
- اهرام جیزه نقطه اوجی در تکامل شیوه معماری مقابر مصر در دوره پادشاهی کهن است. این عبارت نشان‌دهنده رشد علوم ابزاری در مدینه جاهله است.

۶۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس ۱۱، جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۵ و جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۶ و ۸

- در رویکرد نسبی‌گرایی (رقیب رویکرد انتقادی یا همان پسامدرنیسم)، بخشی از یک حقیقت مغفول آشکار می‌شود. هر نظریه‌ای درون فرهنگ و تاریخ خود تولید می‌شود و هر فرهنگ و هویتی می‌تواند نظریه‌های متناسب با خود را تولید کند.
- موفقیت‌های انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی‌اش، باطل بودن نظریه پایان تاریخ فوکویاما را نشان داد.
- رویکردهای جامعه‌شناختی تفسیری و انتقادی توانایی مطالعه ارزش‌های سیاسی، یعنی معانی و تدابیر سیاسی، قوانین را در قلمرو آرمانی دارند.
- اگر نهاد خانواده و عقاید و ارزش‌های آن به‌گونه‌ای سست شوند که رقیب‌ها و بدیل‌های زندگی خانوادگی همانند زندگی با حیوانات، ازدواج با هم‌جنس و... هم‌عرض خانواده شیوع پیدا کند و جهان اجتماعی نتواند در برابر این اشکال از کیان خانواده و ارزش‌ها و هنجارهای آن دفاع کند، نهاد خانواده دچار بحران هویت می‌شود.

۶۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس ۵، جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۲ و جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۲ و ۸

- تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
- مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراء طبیعی است.
- سیاست هویت با تأکید افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها، سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می‌شود.
- به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

۶۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس ۱۵، جامعه‌شناسی ۲ درس ۲ و جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۳ و ۹

بررسی موارد نادرست:

- لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام سیاسی هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این‌جهانی است.
- جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند.
- نکته: عبارت «اغلب مواقع» نادرست است، زیرا جامعه‌شناسی تبیینی همواره، نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد.
- اهمیت امروزی ابوریحان در به‌کارگیری روش انتقادی در کنار روش تجربی، در بررسی‌های مذهبی، تاریخی و جغرافیایی است.

“ روان‌شناسی ”

۶۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی ۱ درس ۱

در علوم تجربی با کمک مشاهده و روش‌های مختلف رابطه بین پدیده‌های طبیعی بررسی می‌شود. در فرضیه حتماً باید رابطه بین دو پدیده مطرح شود، در غیراین صورت آن جمله فرضیه نیست. این عبارت نیز رابطه افت تحصیلی را با یک پدیده دیگر مطرح نکرده و فرضیه محسوب نمی‌شود (رد گزینه ۱). بنابراین برای پژوهش در مورد نتیجه‌گیری این معلم اولین قدمی که باید برداشته شود، طرح مسئله است. مثلاً «علت افت تحصیلی دانش‌آموزان چیست؟» یا «آیا عدم مشارکت فیزیکی باعث افت تحصیلی شده است؟»، سپس در مرحله بعد به آن پاسخ می‌دهد و ارتباط افت تحصیلی را با پدیده‌های مختلفی مانند مجازی بودن کلاس‌ها، کافی نبودن ساعات آموزشی و... تحت عنوان فرضیه مطرح می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: طبق توضیح بالا این جمله فرضیه نیست.

گزینه ۲: هنوز فرضیه‌ای مطرح نشده که مطابقت آن با یافته‌های مقبول در علم تجربی را بررسی کنیم، ضمناً فقط مطابقت با یافته‌ها برای تبدیل شدن فرضیه به اصل کافی نیست و حتماً باید آزمایش و مشاهدات تجربی انجام شود.

گزینه ۴: نظریه از کنار هم قرار گرفتن قوانین تشکیل می‌شود، نه فرضیه‌ها.

۶۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی ۱ درس ۱

بررسی عبارات:

عبارت اول: پس از برگزیدن یک توصیف و تبیین خاص از یک پدیده، تا حد زیادی می‌توان به پیش‌بینی و کنترل آن پدیده دست یافت. پیش‌بینی یعنی احتمال وقوع پدیده را در آینده حدس بزنیم و کنترل یعنی شرایط را در دست گرفته و متناسب با چیزی که می‌خواهیم پدیده‌ها را تغییر دهیم. در نتیجه قسمت اول گزینه‌های ۲ و ۳، هر دو درست است. قسمت اول گزینه ۱، مربوط به ویژگی تکرارپذیری و قسمت اول گزینه ۴، مربوط به تعریف عملیاتی است.

عبارت دوم: در جستجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی هدفمند باشد. گاهی ممکن است بدون هدف اقدامی صورت بگیرد، در این صورت اقدام محقق شده به دلیل توجه نداشتن به هدف مشخص نتیجه‌بخش نخواهد بود. بنابراین پیامد هدفمندی، نتیجه‌بخش بودن اقدامات است. دقت کنید هدفمندی لزوماً با منظم و قاعده‌مند بودن ارتباط ندارد و به تنهایی آن را محقق نمی‌کند. زیرا منظور از قاعده بودن روش علمی، تبعیت از قواعد مشخص و منظم است. بنابراین قسمت دوم گزینه‌های ۲ و ۴ نادرست است.

عبارت سوم: در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها باید متغیرهای مورد نظر به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری تعریف شوند. بنابراین تعریف دقیق، شفاف و کمی از پدیده‌ها باعث سهولت در اندازه‌گیری می‌شود. ضمناً تعریف عملیاتی باعث می‌شود همه افراد به مفهوم مشترک از پدیده دست یابند. بنابراین قسمت سوم در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ همگی درست هستند و قسمت سوم در گزینه ۴ به تکرارپذیری مربوط است.

عبارت چهارم: دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی، پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی، تاثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی و... است. بنابراین قرار گرفتن تحت‌تأثیر ارزش‌ها باعث دشواری در رسیدن به یافته‌های یکسان می‌شود.

۶۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۲

گزینه ۱:	بخش اول	نادرست	افزایش گرایش نوجوانان به تعامل با همسالان، به معنای عدم علاقه آن‌ها به تعامل با خانواده نیست.
	بخش دوم	نادرست	اولین علامت رشد اجتماعی آدمی، لبخند اجتماعی است، نه ترس از غریبه.
گزینه ۲:	بخش اول	درست	نوجوانانی که خود را می‌پذیرند و هویت مثبتی برای خود قائل هستند، به لحاظ روانی از افرادی که هویت منفی برای خود قائل می‌شوند و به خود علاقه ندارند سالم‌ترند.
	بخش دوم	نادرست	کودکان در سن ۴-۵ سالگی که دوره پیش از دبستان و مهدکودک محسوب می‌شود، تمایل به بازی‌های موازی دارند، نه گروهی.
گزینه ۳:	بخش اول	درست	هویت بخشی از رشد اجتماعی است و در بعد روانی هویت نوجوان به ایفای نقش‌های زنانه و مردانه (نقش‌های جنسیتی) می‌پردازد.
	بخش دوم	درست	کودکان در کودکی دوم (۷ تا ۱۲ سالگی) که همان سنین دبستان است، تمایل به بازی با هم‌جنسان خود دارند. (دخترها با دخترها و پسرها با پسرها)
گزینه ۴:	بخش اول	نادرست	در نظر گرفتن احتمال‌های مختلف به معنای تفکر فرضی است که مصداق رشد شناختی است، نه رشد اجتماعی.
	بخش دوم	نادرست	کودکان در قضاوت‌های خود در مورد اخلاقی بودن کار دیگران، پردازش ادراکی دارند، اما این ویژگی آن‌ها مربوط به رشد درک اخلاقی و شناختی است، نه رشد اجتماعی.

۶۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۲

عبارت اول، نادرست؛ روی‌پزدازی در سنین نوجوانی غیرطبیعی نیست و به همین خاطر نوجوانی که گاهی در خیالاتش خود را پزشکی موفق (خود آرمانی) می‌داند، رفتار غیرطبیعی ندارد.

عبارت دوم، نادرست؛ ویژگی‌های بالفعل هر فرد (یعنی توانمندی‌های او که بروز پیدا کرده‌اند)، خود واقعی او را تشکیل می‌دهند، اما ویژگی‌های بالقوه خواستنی که هنوز بروز پیدا نکرده‌اند و به سبب خواستنی بودنشان، فرد امید دارد در شرایط آرمانی از آن‌ها برخوردار باشد، مصداق خود آرمانی هستند.

عبارت سوم، درست؛ استفاده مکرر و دائم از روی‌پزدازی، به جای تلاش برای کم کردن فاصله خود واقعی و خود آرمانی موجب افت عملکرد تحصیلی و سایر عملکردهای نوجوان است.

عبارت چهارم، نادرست؛ زمانی که دانش‌آموزی در آزمون آزمایشی کنکور شرکت کرده و بر اساس نتایج به دست آمده در آن آزمون، پیش‌بینی کنکور خود را می‌بیند، با خود واقعی مواجه است؛ زیرا این پیش‌بینی برگرفته از توانمندی و عملکرد واقعی و بالفعل نوجوان است.

۷۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۳

بررسی عبارات:

عبارت اول: برای حفظ توجه و ایجاد تمرکز باید از انجام فعالیت در ساعات طولانی پرهیز کرد. بهتر است هر از چند گاهی بعد از مطالعه استراحت کنید. همچنین برای ایجاد توجه متمرکز بهتر است از حواس مختلف برای انجام دادن یک تکلیف استفاده کنید. بنابراین قسمت اول گزینه‌های ۱ و ۲ درست هستند. افزایش تعداد دفعات ارائه محرک موجب آشنایی نسبی با محرک و تکراری شدن آن می‌شود که از عوامل ایجاد خوگیری است و تمرکز را کاهش می‌دهد (رد گزینه ۳). کاهش تعداد عوامل انحرافی نیز مربوط به کارکرد «جست‌وجو» است و باعث می‌شود، محرک هدف زودتر و راحت‌تر پیدا شود (رد گزینه ۴).

عبارت دوم: هرچه مدت انجام تکلیف بیشتر شود، کیفیت آن به دلیل خستگی کاهش می‌یابد. بنابراین برای حفظ توجه و ایجاد تمرکز باید از انجام فعالیت در ساعات طولانی به خصوص در تکالیف دشوار پرهیز کرد که به این مطلب در گزینه ۲ اشاره شده است. انتخاب دو تکلیف شبیه به هم و افزایش مهارت فرد در انجام دادن چند تکلیف هم‌زمان، اثر منفی ناشی از توجه هم‌زمان را کاهش می‌دهد و ارتباطی به ایجاد خستگی و یا از بین بردن آن ندارد (رد گزینه‌های ۱ و ۴). وجود ویژگی‌های منحصربه‌فرد در محرک هدف به کارکرد جست‌وجو مربوط است و بر زمان پیدا کردن محرک اثر می‌گذارد، نه بر خستگی (رد گزینه ۳).

عبارت سوم: انجام دادن چند تکلیف هم‌زمان، کارایی توجه را کاهش می‌دهد. البته اگر دو تکلیف به همدیگر شبیه باشند، تکالیف دشوار نباشند و فرد انجام‌دهنده آن تکالیف از مهارت‌های لازم برخوردار باشد، اثر منفی انجام دادن چند تکلیف کاهش می‌یابد، بنابراین قسمت سوم در گزینه‌های ۱ و ۲ هر دو درست هستند. کاهش تعداد عوامل انحرافی به «کارکرد جست‌وجو» مربوط است، نه انجام تکالیف هم‌زمان (رد گزینه ۳). همچنین اگر مجبور باشیم چند تکلیف را هم‌زمان انجام دهیم، استفاده از یک حس برای انجام همه آن‌ها، کارایی توجه را کاهش می‌دهد (رد گزینه ۴).

عبارت چهارم: میزان انگیزتگی ذهنی تحت تأثیر عوامل فیزیولوژیکی و روان‌شناختی است. تغذیه مناسب و تأمین نیازهای زیستی یکی از عوامل فیزیولوژیکی ایجاد انگیزتگی ذهنی است. ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن، یکی از عوامل روان‌شناختی مؤثر در انگیزتگی ذهنی است. بنابراین قسمت چهارم در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ درست هستند. البته تغییرات درونی محرک‌ها نیز میزان انگیزتگی ذهنی افراد را بالا می‌برد، ولی این موضوع مربوط به ویژگی خود محرک است و به عنوان یک راهکار برای افزایش انگیزتگی ذهنی مطرح نمی‌شود.

وجود خطاهای ادراکی نشانگر این است که آنچه را حس می‌کنیم، الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراک می‌کنیم. در واقع در خطای ادراکی، واقعیت بیرونی (محرک خارجی)، با آنچه ما ادراک می‌کنیم، منطبق نیست. مانند شهاب که دمای بیرون از ماشین را به دلیل تفاوتی که با دمای درون ماشین دارد، سردتر از آنچه واقعاً هست برآورد می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مادر دچار توهم شده است، چون چیزی را ادراک کرده که وجود خارجی ندارد.

گزینه‌های ۳ و ۴: مادر دچار خطاهای شناختی شده است، زیرا باورها و قضاوت‌هایی دارد که نادرست هستند.

عبارت اول: ساخت کلاژ با توجه به توضیحی که در مورد آن داده شده است، یک روش حرکتی است و فرد را در فرایند یادگیری، فعال می‌کند و به حرکت درمی‌آورد. همچنین چون مفاهیم شنیده شده در کلاس درس به صورت تصویری درمی‌آید، مصداق مطالعه چندحسی نیز می‌باشد. عبارت دوم: علت فراموشی بسیاری از مطالب کم‌اهمیت و روزمره که معمولاً به آن‌ها توجه نمی‌کنیم، رمزگردانی نکردن آن مطالب است، در واقع بسیاری از فراموشی‌ها در عمل ناشی از کم‌توجهی و نبود رمزگردانی است. مانند زمانی که دانش‌آموزان تعداد دفتر و کتاب استفاده شده در سال تحصیلی را نمی‌دانند یا معلم‌ها تعداد گچ‌های استفاده شده در هر کلاس را به یاد نمی‌آورند.

عبارت سوم: در اضافه کردن و حافظه کاذب فرد چاله‌های ایجاد شده در حافظه را پر می‌کند و ممکن است رویدادی را به خاطر آورد که هرگز اتفاق نیفتاده است. این خطا در شاهدان عینی حوادث که در دادگاه شهادت می‌دهند زیاد اتفاق می‌افتد. به همین خاطر اتکا به حافظه شاهدان عینی برای قضاوت در مورد یک رویداد می‌تواند بستر اشتباه و خطای اضافه کردن باشد.

عبارت چهارم: زمان ذخیره‌شدن اطلاعات در حافظه بلندمدت از چند دقیقه تا انتهای عمر است و قوانین رفت‌وآمد به خانه هم جزو اطلاعاتی است که افراد برای بیش از چند دقیقه آن را به خاطر می‌سپارند و به همین خاطر مصداق حافظه بلندمدت است. همچنین به خاطر سپاری اصول و قوانین مربوط به حافظه معنایی هستند، چون تجربه و رویداد شخصی نیستند. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

رمزگردانی به انواع دیداری، شنیداری و معنایی تقسیم می‌شود. زمانی که فرد اطلاعاتی را با دیدن آن‌ها به خاطر می‌سپارد، رمزگردانی او دیداری بوده است؛ مانند میلاد که با دیدن تاریخ مراسم و یادداشت آن پیش چشمش آن را به خاطر می‌سپارد. زمانی که فرد با شنیدن اطلاعاتی آن را به حافظه خود وارد می‌کند، رمزگردانی او شنیداری بوده است؛ مانند محمدجواد که با شنیدن تاریخ مراسم عروسی این تاریخ را به حافظه خود وارد کرده است. زمانی که فرد به اطلاعات جدید معنا بدهد و بتواند آن را به دیگر بخش‌های حافظه خود متصل بکند، رمزگردانی او معنایی بوده است؛ مانند ستاره که تاریخ عروسی دوستش را با تاریخ نامزدی خودش مرتبط کرده است.

بررسی عبارات به ترتیب:

عبارت اول: نادرست. روش این فرد روش اکتشافی (از نوع خرد کردن) است، زیرا مبتنی بر نظر شخصی خود اوست و به فرد متخصص یا مرکز درمانی مراجعه نکرده است و نمی‌توان تضمین کرد که به هدف می‌رسد.

عبارت دوم: نادرست. این فرد متوجه شده که باید ترک اعتیاد کند (مرحله اول: تشخیص مسئله) و برای این هدف یک دوره چهار مرحله‌ای را آغاز کرده (مرحله دوم: به‌کارگیری راه‌حل مناسب). پس از پایان دوره اول، با بررسی شرایط فیزیکی و روانی اثربخشی روش خود را مورد ارزیابی قرار داده پس در مرحله سوم از مراحل حل مسئله یعنی ارزیابی راه‌حل قرار دارد.

عبارت سوم: درست. مسئله ترک اعتیاد یک مسئله خوب تعریف نشده است، زیرا اعتیاد افراد علل مختلف دارد و بسیار پیچیده است و نمی‌توان از طریق روش‌های استاندارد و یکسان، آن را به صورت تضمینی برطرف کرد.

عبارت چهارم: نادرست. وقتی فردی در حال حل مسئله است، کاملاً درگیر موضوع است و به آنچه انجام می‌دهد، آگاهی کامل دارد. به همین دلیل حل مسئله یک فرایند و جریان تحت کنترل است. محدود بودن توانمندی‌ها این موضوع را خدشه‌دار نمی‌کند.

عبارت اول: زمانی که فرد اعتماد بیش از حد به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود داشته باشد با مانع تصمیم‌گیری «اعتماد افراطی» مواجه است. مانند دانش‌آموزی که باور دارد با مطالعه اندک موفق خواهد شد یا مشاوره که باور دارد، دانش‌آموزانش با به‌کارگیری تکنیک‌های او، تنها با مطالعه در چند روز رتبه برتر می‌شوند.

عبارت دوم: بسیاری از تصمیم‌گیری‌های مهم علاوه بر دانش لازم، به اعتمادبه‌نفس قوی نیز نیاز دارند و به همین خاطر است که دست‌کم گرفتن خود، ترسو بودن و اعتمادبه‌نفس پایین مانع تصمیم‌گیری درست هستند. زمانی که فردی با وجود اتمام دوره آموزشی خود هنوز اعتمادبه‌نفس کافی شروع کار را نداشته باشد، با مانع «کوچک شمردن خود» مواجه است.

عبارت سوم: زمانی که فرد از اطلاعاتی که مؤید نظرش باشند، استفاده کند و سایر اطلاعات را کنار بگذارد با مانع «سوگیری تأیید» مواجه است. در این شرایط فرد تمایل دارد به اطلاعاتی توجه کند که نظر او را تأیید می‌کنند. مصداق این حالت در عبارت سوم آمده است که مهدی از میان دو دسته اطلاعات تأیید و ردکننده مهارت معلمی خود، فقط به یکی از دسته‌ها توجه می‌کند.

۷۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۶

موقعیت اول: سود بیشتر و جذب مشتری بیشتر، هر دو انتخاب‌های خواستنی هستند و فرد به هر دو گرایش دارد: تعارض گرایش- گرایش
موقعیت دوم: فرد دوست دارد به فقرا کمک کند، در عین حال نگران کم شدن سود خود است: تعارض گرایش- اجتناب
موقعیت سوم: فرد به افزایش فروش از طریق مشارکت تمایل دارد، ولی نمی‌خواهد سود خود را به اشتراک بگذارد: تعارض گرایش- اجتناب

۷۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۷

انگیزش و نگرش سه وجه تمایز دارند:

(۱) عوامل انگیزشی، زیستی هستند و عوامل نگرشی، فرازیستی هستند.
(۲) عوامل نگرشی منحصر به آدمی است و عوامل انگیزشی مشترک میان حیوان و آدمی است.
(۳) عوامل نگرشی برخلاف عوامل انگیزشی، مناسبات بین‌فردی و اجتماعی را نیز در نظر می‌گیرد.
با توجه به این نکات عبارات اول و چهارم ناظر به عوامل انگیزشی است، چون حیوانات فاقد نگرش هستند و معمولاً تحت تأثیر عوامل زیستی و مادی مثل دریافت غذا و پاداش، چنین رفتارهایی را بروز می‌دهند. عبارات دوم و سوم ناظر به نگرش هستند و باورها و نظام ارزشی فرد را نشان می‌دهند.

۷۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۷

وقتی یادگیرندگان شکست را به چیزی نسبت می‌دهند که نمی‌توانند آن را کنترل کنند (مانند توانایی پایین، دشواری تکلیف و شانس)، انگیزه بسیار کمی برای جبران آن خواهند داشت. همچنین کسانی که شکست را به عوامل پایدار (مانند استعداد و دشواری تکلیف) نسبت می‌دهند، دچار یأس و دلسردی برای جبران شکست خود می‌شوند. سمیه عامل شکست خود را چهره معمولی (یک عامل درونی، پایدار و غیرقابل کنترل) و همچنین دشوار بودن انتظار مؤسسات (یک عامل بیرونی، پایدار و غیرقابل کنترل) نسبت داده است. بنابراین او انگیزه بسیار کمی برای جبران شکست خود خواهد داشت. از طرف دیگر سینا علت شکست خود را به نداشتن شانس (یک عامل بیرونی، ناپایدار و غیرقابل کنترل) و تسلط نداشتن به زبان انگلیسی (یک عامل درونی، ناپایدار و قابل کنترل) اسناد داده است. بنابراین احتمال اینکه سینا دچار یأس و دلسردی برای پیدا کردن شغل شود کمتر است. چون یکی از مواردی که به آن اسناد داده است در کنترل او قرار دارد و می‌تواند با تلاش و تمرین بیشتر، تسلط خود را بر زبان انگلیسی افزایش دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: از آنجایی که سینا تسلط نداشتن بر زبان را یکی از عوامل مؤثر می‌داند، نمی‌توان گفت رفتار را کاملاً مستقل از پیامد آن می‌داند.

گزینه ۲: نمی‌توان گفت سینا هیچ انگیزه‌ای برای جبران شکست ندارد، چون یکی از اسنادهای او به عوامل قابل کنترل است.

گزینه ۴: عواملی که سمیه به آن‌ها اسناد داده، پایدار است، چون چهره فرد و دشواری تکلیف از عوامل پایدار هستند. همچنین عواملی که سینا به آن‌ها اسناد داده هر دو ناپایدار هستند (شانس و تلاش).

۷۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۸

در روان‌شناسی سلامت، متغیرهای روان‌شناختی در دو نقش بررسی می‌شوند:

(۱) عامل روانی: اگر متغیر روان‌شناختی، «علت» ایجاد متغیر جسمانی باشد، مثلاً اضطراب موجب خشکی دهان شود، می‌گوییم «متغیر روانی، عامل ایجاد بیماری جسمانی بوده است».

(۲) پیامد روانی: اگر متغیر روان‌شناختی «معلول» و «نتیجه» متغیر جسمانی باشد، مثلاً در اثر خستگی جسمانی احساس تنش کنیم، می‌گوییم «متغیر روانی، پیامد بیماری (= شرایط) جسمانی بوده است».

۸۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی درس ۸

بررسی عبارات به ترتیب:

عبارت اول: زمانی که فرد از روش‌های حل مسئله (به‌خصوص روش‌های نام‌برده شده در درس ۵) استفاده کند، مقابله او «استفاده از مهارت‌های حل مسئله» است. روش استفاده شده در عبارت اول «شروع از آخر» است.

عبارت دوم: زمانی که فرد بدون تلاش، در انتظار موفقیت و رسیدن به اهداف خود باشد با روش «در انتظار معجزه بودن» مواجهیم.

نکته: در هر دو مقابله «منفعل بودن» و «در انتظار معجزه بودن» فرد تلاش نمی‌کند و وجه تمایز این دو، وجود امیدواری کاذب در مقابله «در انتظار معجزه بودن» است.

عبارت سوم: زمانی که فرد از لحاظ هیجانی به‌شدت تحریک شود، طوری که نتواند هیجانات و رفتارهای خود را کنترل کند و تصمیمات ناگهانی بگیرد، (برای مثال صفحه فروش خود را ببندد) با روش «انجام دادن رفتارهای تکانشی بدون فکر و تأمل» مواجهیم.

عبارت چهارم: زمانی که برای برطرف کردن مشکل خود با افراد متخصص و با تجربه مشورت کند از روش «مشورت و راهنمایی گرفتن» استفاده کرده است.

(ویژه گروه علوم انسانی)

عربی اختصامی

۸۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۴)

خَلَقَ اللَّهُ: آفرینش خدا (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // «ماذا» کلمه پرسشی است (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // «بی‌گمان» معادل مناسبی برای «بَل» نیست (رد گزینه ۲) // ضمیر «ی» در «أرونی» در گزینه ۳ ترجمه نشده است / صَلَّالِ مِیْنِ: گمراهی آشکاری (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

۸۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (جامع)
لا تَكُنْ مِنَ الَّذِينَ از کسانی نباش (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / قُلُوب: دل‌ها (رد گزینه ۱) / «الآخرین» جمع است (رد گزینه ۴) / كَأَنَّ: گویی، مانند (رد گزینه ۴) / «زبان آن‌ها» در گزینه ۳ اضافی است.

۸۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۳ و ۴)
للمؤمن ... مؤمن ... دارد (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «عقل» ضمیر ندارد (رد گزینه ۲) / يَحْرُكُ: حرکت می‌دهد (رد گزینه ۴) / «إلا» در گزینه ۳ هیچ معادلی ندارد / «اشتغالا» که مفعول مطلق تأکیدی است، در گزینه ۳ ترجمه نشده است / الدُّنْيَا الفانیة: دنیای فانی (رد گزینه ۴)

۸۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۲)
«السَّراب» معرفه است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «علیک» نخست در گزینه‌های ۳ و ۴ ترجمه نشده است / «يقرب» و «یبعُد» به معنای «دور» و «نزدیک» نشان دادن نیستند (رد گزینه ۴) / مصادقة: دوستی (رد گزینه ۳)

۸۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۲ (جامع)
زمیلي: هم‌کلاسی‌ام، همکارم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / ما كُنْتُ شاهدته: ندیده بودم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «ظننت» فعل ماضی است (رد گزینه ۴) / هل: آیا (رد گزینه ۲) / قد نسیتک: تو را فراموش کرده‌ام (رد گزینه ۱) / سنتین: دو سال (رد گزینه ۲)

۸۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۵)
«ما غرک: چه چیزی تو را فریفته است؟»

۸۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵)
ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها:

۱) لطفاً به من سیم‌کارت و کارت شارژ بده!

۳) می‌خواهم که تماس بگیرم ولی آن کار نمی‌کند، چه کار کنم؟

۴) مرا ببخش تا سیم‌کارت را برایت عوض کنم!

۸۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۳)

در گزینه ۱ معادل‌های مناسبی برای «سریع‌تر» و «دقیق‌تر» نیامده است / تأکید باید به صورت مفعول مطلق برای فعل دوم بیان گردد چراکه در جمله دوم بر فعل تأکید شده است (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «امتحان» برای جمله دوم است و ضمناً ضمیر ندارد (رد گزینه‌های ۲ و ۴).
■ ترجمه متن:

حکایت می‌شود که حاکم دادگری بود که به گسترش عدالت و صلح بین افراد ملتش اهمیت می‌داد! روزی به وزیرش فرمان داد که زنگ بزرگی را در شهر بیابیزد تا هرکه مورد ستم قرار گرفته است، به آن پناه ببرد و آن را به صدا در آورد! در آن شهر مرد ثروتمندی زندگی می‌کرد که به بُخُل معروف بود! وی اسبی داشت که برای حمل کالاها از آن استفاده می‌کرد! هنگامی که اسبش پیر شد و از کار کردن ناتوان گشت، مرد بخیل آن را در راه رها کرد! اسب بیچاره به راه افتاد درحالی‌که به دنبال غذا می‌گشت تا به جایی رسید که زنگ در آن آویخته شده بود! آنگاه شاخه‌های انگور را دید که به ریسمان زنگ پیچیده‌اند! اسب گردنش را دراز کرد در حالی که تلاش می‌کرد انگور را بخورد که زنگ پی‌درپی شروع کرد به صدا درآوردن! ساکنان شهر صدای زنگ را شنیدند و به آنجا شتافتند درحالی‌که از یکدیگر می‌پرسیدند: «به نظرت کیست که زنگ دادگری را می‌نوازد؟» تا فهمیدند که اسب مرد بخیل است که زنگ را به صدا درآورده هنگامی که صاحبش بر او سخت می‌گرفته و او را از غذا و آب منع می‌کرده است! نگهبانان پیرمرد بخیل را نزد حاکم آوردند! حاکم به او گفت: «ای صاحب اسب! آیا از دادگری و انصاف است که از حیوانی در جوانی‌اش بهره‌مند شوی سپس او را در کهن‌سالی‌اش گرسنه رها کنی؟ آیا دوست می‌داری دیگری با تو چنین رفتار کند؟» مرد بخیل پاسخ داد: «اگر از دارایی‌ام برایش خرج کرده بودم، بی‌شک این ثروت هنگفت را در زندگی‌ام جمع نمی‌کردم، من امید دارم که سال‌های زیادی را زندگی کنم!» حاکم از سخن بخیل و درازی آرزویش به شگفت آمد، آنگاه فرمان داد از دارایی مرد بخیل به اندازه‌ای برداشت شود که برای خرید خوراک برای اسب تا زمانی‌که زنده است و ساخت مکانی برایش که او را از گرما و سرما نکه دارد، کافی باشد! آنگاه مردم با خوشحالی فریاد زدند: «زنگ دادگری چه نیکوست و نوایش چه شیرین است!»

۸۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه عبارت سؤال: بر اساس متن گزینه درست را درباره «پیرمرد بخیل» مشخص کن:
ترجمه گزینه‌ها:

۱) به دنیای خویش بسیار سرگرم شده بود و درازی آرزو، وی را فریفته بود!

۲) برای جمع‌آوری دارایی، در زندگی‌اش از خوراک و آب خودداری می‌کرد!

۳) در دوره جوانی‌اش و هنگام کهن‌سالی‌اش تا زمانی‌که زنده بود از اسبش بهره برد!

۴) توان پرداخت هزینه‌های اسبش را نداشت، پس آن را در راه رها کرد!

۹۰- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) از چه وقت شاخه‌های انگور شروع به پیچیدن به دور ریسمان زنگ کردند؟
- (۲) حاکم از دارایی‌های مرد بخیل چقدر برای اسب بیچاره‌اش گرفت؟
- (۳) مرد بخیل با اسبش آنگاه که از کار کردن ناتوان شد، چه کرد؟
- (۴) ستمدیدگان در آن شهر برای شکایت‌شان به کجا پناه می‌بردند؟

۹۱- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) ای پسرکم! خودت را میان خویشنت و دیگری [هم‌چون] ترازویی قرار بده!
- (۲) پس آنچه را برای خودت دوست می‌داری برای دیگری دوست بدار؛ و برایش ناپسند بدار آنچه را برای خودت ناپسند می‌داری!
- (۳) ستم مکن، چنان‌که دوست نداری به تو ستم شود و نیکی کن چنان‌که دوست می‌داری به تو نیکی شود!
- (۴) دلسوزی کنید بر ارجمندی که خوار شده، و دارایی که ندار شده، و دانایی که میان نادانان تباہ شده است!

۹۲- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) متعدّد ← لازم/ فعل شرط في الجملة الشرطية ← فعل و فاعل و الجملة فعلية («من» در اینجا اسم شرط نیست).
- (۲) من باب «المفاعلة» ← من باب «التفاعل»
- (۴) مُعَرَّفٌ بِالْعِلْمِيَّةِ ← اسم خاص نیست.

۹۳- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) اسم التفضيل ← فعل ماضٍ لِلتَّعَجُّبِ/ خبر ← فعل و فاعل
- (۲) في باب «تفعل» ← في باب «افتعال»/ مبني ← معرب
- (۳) للغائبة ← للمخاطب/ من باب «انفعال» ← من باب «افتعال»

۹۴- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 مفهوم آیه شریفه گزینه ۴ و بیت مقابل آن بر «دعوت به وحدت و بازدارندگی از تفرقه و پراکندگی» دلالت دارند که با یکدیگر تناسب مفهومی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفهوم آیه شریفه بر «انفاق توأمند از توأمندی خود» و بیت مقابل آن بر «قدرت بسیار خداوند» دلالت دارند که با یکدیگر تناسب معنایی ندارند.
- (۲) مفهوم عبارت داده‌شده بر «خسران فرد دورو» و بیت مقابل آن بر «حاکمیت خداوند بر آسمان‌ها و زمین» دلالت دارند که با یکدیگر تناسب معنایی ندارند.

(۳) مفهوم آیه شریفه بر «لطف خداوند به انسان و مهیا کردن همه چیز برای او» و بیت مقابل آن بر «ظاهر انسان، آشکارکننده رازهای پنهان اوست.» دلالت دارند که با یکدیگر تناسب معنایی ندارند.

۹۵- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۲ و ۴)

با توجه به معنای عبارت گزینه ۴، واژه «أثمار: میوه‌ها» می‌تواند کلمه معناداری برای این جمله باشد، اما اگر به جای «میوه‌ها» از «میوه دادن» استفاده کنیم، جمله معناداری خواهیم داشت. واژه «إثمار» مصدر ثلاثی مزید باب «إفعال» و به معنای «میوه دادن» است؛ لذا نوشتار صحیح واژه «أثمار»، «إثمار» می‌باشد. در ضمن فعل تعجب همواره بر وزن «ما أفعل» می‌باشد و لذا «ما أَسْرَع» صحیح است.

۹۶- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)
 ترجمه صورت سؤال:

متضادهایی که بر برتری دلالت می‌کنند را مشخص کن:

«أرأذل (مفردش «أرذل»): پست‌ترها، فرومایگان» و «أفاضل (مفردش «أفضل»): برترها، شایستگان» متضادند و بر برتری (تفضیل) دلالت می‌کنند.

۹۷- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۲)
 بررسی گزینه‌ها:

- (۱) عدد و معدود «سبعة كيلومترات: هفت كيلومتر» درست است؛ ولی برای معدود «ساعتين» عدد ۲ در نقش صفت باید مؤنث «اثنتين» باشد. (خطا)
- (۲) برای عدد «مائة: صد» معدود باید مفرد و مجرور «بضاعة: کالا» باشد؛ ولی عدد و معدود «ثلاث ساعات: سه ساعت» درست است. (خطا)
- (۳) عدد و معدود «ثلاثين معلماً: سی معلّم» و «تسعة مُعلّمين: نه معلّم» درست هستند.
- (۴) در عدد معطوف اول یکان می‌آید و بعد دهگان؛ بنابراین «عشرون و خمسة» باید «خمسة و عشرون» باشد ولی معدودش «مسافراً» درست است/ عدد و معدود «سِتَّةَ عَشْرَ غرفة: شانزده اتاق» درست است. (خطا)

۹۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۵)

منادا را که مضاف است، مشخص کن:

- ۱) منادا نیامده است. «أولاد» مبتدا و مضاف، و ضمیر «نا» مضاف‌إلیه است.
- ۲) منادا نیامده است. «جَدَّة» مبتدا و مضاف، و ضمیر «ی» مضاف‌إلیه است.
- ۳) «أیها الولد» گروه منادایی، و غیر مضاف است.
- ۴) با توجه به فعل امر «املاً: پر کن»، «رَبِّ» مناداست، و حرکت کسره در آخر آن به جای ضمیر «ی» است و در اصل «رَبِّي (رَبِّ + ی): [ای] پروردگار من» بوده، و منادای مضاف است.

۹۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۱ و ۴)

ترجمه صورت سؤال:

آنچه بر جمله تأکید می‌کند را مشخص کن:

- ۱) تأکید نیامده. «إِنَّمَا» به معنای «فقط، تنها» ادات حصر است و خبر جمله «بعقلٍ» را محصور می‌کند.
- ۲) «إِنَّ» به معنای «قطعاً، بی‌شک ...» کَلِّ جمله بعد از خود را تأکید می‌کند.
- ۳) «تَعَرُّضاً» مفعول مطلق تأکیدی است و فعل جمله «تَتَعَرَّضُ» را تأکید می‌کند.
- ۴) تأکید نیامده. «اهتماماً» به خاطر صفت بعد از خود، مفعول مطلق نوعی است و نوع انجام فعل «یهتمُّ» را بیان می‌کند.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۳ تا ۵) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۱)

ترجمه صورت سؤال:

عبارتی را مشخص کن که در آن معادل مضارع التزامی نیامده است:

- ۱) فعل شرط ماضی «عَضِبَ» معادل مضارع التزامی به معنای «خشمگین شود» است.
- ۲) فعل مضارع «أَنْ تَحْصَلَ» معادل مضارع التزامی به معنای «به دست آورد» است.
- ۳) فعل مضارع «تَمَنَعُ» به عنوان جمله بعد نکره، معادل ماضی استمراری به معنای «باز می‌داشت، منع می‌کرد» است؛ به ترکیب توجه کنید: «أعطى (فعل ماضی) + موعظةً (اسم نکره) + تَمَنَعُ (فعل مضارع)»
- ۴) فعل مضارع «تَمَنَعُ» بعد از «لَيْتَ»، معادل مضارع التزامی به معنای «باز دارد، منع کند» است.

«تاریخ» (ویژه گروه علوم انسانی)

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۱)

در سنگ‌نوشته‌هایی که از شاهان هخامنشی به‌ویژه داریوش یکم برجای مانده، نکته‌ها و مطالبی دربارهٔ انصاف، عدالت و راستی و اجتناب از دروغ و بیداد به چشم می‌خورد.

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس‌های ۳ و ۴)

در ۲۷ رجب یا به روایتی دیگر در رمضان سالی که حضرت محمد ﷺ به چهل سالگی رسیده بود، در حال عبادت و تأمل و تفکر در غار حرا، فرشته وحی بر او فرود آمد و با نزول نخستین آیات سورهٔ علق، پیام الهی را به ایشان رساند. نزول این آیات به منزلهٔ آغاز پیامبری و رسالت الهی حضرت محمد ﷺ بود.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس‌های ۹ و ۱۱)

در اردیبهشت ۱۳۳۰، دکتر مصدق با حمایت گستردهٔ افکار عمومی، اتحاد و همکاری تنگاتنگ نیروهای ملی و مذهبی و پشتیبانی قاطع آیت‌الله کاشانی، نخست‌وزیر شد تا قانون ملی شدن صنعت نفت و خلع ید از شرکت نفت ایران و انگلیس را با قاطعیت به اجرا درآورد. دولت دکتر مصدق پس از روی کار آمدن، بی‌درنگ هیئتی را به ریاست مهندس مهدی بازرگان به خوزستان فرستاد تا مراکز و تأسیسات نفتی را از حوزهٔ اختیار شرکت نفت ایران و انگلیس خارج کند. اجرای این قانون نقطهٔ عطفی در تاریخ معاصر و مبارزهٔ مردم ایران برای رهایی از سلطهٔ استعمار و نجات سرمایه‌های ملی از تسلط بیگانگان به‌شمار می‌رود.

نکته (گزینه ۴): تسخیر سفارت آمریکا پس از انقلاب اسلامی در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ رخ داد.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۸)، تاریخ ۲ (درس ۱۰) و تاریخ ۳ (درس ۵)

الف) حکومت ایلامیان با حملات آشوریان به پایان رسید.

ب) تکش با شکست دادن طغرل سوم، آخرین سلطان سلجوقی بر بخش وسیعی از ایران تسلط یافت.

ج) مهاجرت صغری، اولین مرحلهٔ اتحاد نیروهای ضد استبداد در دوران مشروطه بود.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۱۱)

با هجوم مغول به ایران، زندگی شهری برای مدتی دچار وقفه و افول شد؛ زیرا از یک طرف در جریان حملات مغول‌ها شهرهای زیادی به‌ویژه شهرهای بزرگ و آباد در ماوراءالنهر و خراسان ویران شدند و عدهٔ زیادی از ساکنان آن‌ها یا کشته شدند و یا به مناطق دیگری مهاجرت کردند. از طرف دیگر، باسا به‌عنوان مجموعهٔ قوانینی که چنگیزخان تدوین کرده بود، به مغول‌ها توصیه می‌کرد که از شهر و شهرنشینی دوری گزینند.

- ۱۰۶- پاسخ: گزینه ۱
 در حدود ۱۵۰۰ ق.م گروهی از اقوام هند و اروپایی به ایتالیا پا نهادند و در همین ایام، به تدریج زمینه پیدایش نخستین شهرها در چین فراهم گردید و تمدن سند روبه انحطاط نهاد.
 سایر گزینه‌ها:
 الف) مربوط به ۱۱۰۰ تا ۸۰۰ ق.م
 ج) مربوط به ۲۶۰۰ ق.م
- ۱۰۷- پاسخ: گزینه ۳
 بررسی عبارت نادرست:
 خلافت فاطمیان در زمان مُسْتَنْصِر به اوج قدرت سیاسی، شکوفایی فرهنگی و رونق اقتصادی دست یافت و قلمرو آن به نهایت وسعت خود رسید.
- ۱۰۸- پاسخ: گزینه ۱
 هیتلر که به خود لقب پیشوا داده بود، عقیده داشت که آلمان برای به دست آوردن فضای حیاتی، باید سرزمین‌هایی را در اروپا فتح کند.
- ۱۰۹- پاسخ: گزینه ۲
 بررسی عبارت‌های نادرست:
 الف) یک شاهزاده اشکانی، کتاب‌های بودایی را به زبان چینی ترجمه کرد.
 ب) مردم مصر، خدایانشان را مهربان‌تر از خدایان سومری می‌دانستند.
 و) محافظ شهر آتن و خدای مستقر در المپ، خدایانوی آتنا بود.
- ۱۱۰- پاسخ: گزینه ۲
 بررسی موارد نادرست:
 الف) نظام اداری ایران تا اوایل عصر قاجار بسیار کوچک بود.
 ب) در دوره ساسانیان مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود.
 ج) در اواخر دوره قاجار و عثمانی با شعار «اتحاد اسلام» بخشی از اندیشمندان ایرانی را به سمت خود جلب کردند.
- ۱۱۱- پاسخ: گزینه ۲
 بررسی گزینه‌های نادرست:
 الف) در دوره زندیه و افشاریه مناسبات ایران با کشورهای اروپایی چندان رونق نداشت.
 ب) هیئت‌هایی از فرانسه و انگلستان به ایران آمدند.
 ج) مهم‌ترین مسئله خارجی ایران بر خوردهای سیاسی - نظامی با همسایگان غربی (عثمانی و شمالی روسیه) بود.
- ۱۱۲- پاسخ: گزینه ۴
 بررسی موارد نادرست:
 الف) آرامگاه‌ها، اطلاعات ارزنده‌ای را درباره نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی جوامع گذشته ارائه می‌دهند.
 ب) در عصر نوسنگی (دوره تولید خوراک)، انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری و ظروف گلی تولید کرد.
- ۱۱۳- پاسخ: گزینه ۲
 بررسی موارد نادرست:
 الف) در قرون وسطا، رویدادها و تحولات متعدد، بر سرنوشت اروپا و دیگر مناطق جهان تأثیرگذار بود.
 ب) اولین عامل، تهاجم گسترده ارتش عثمانی به خاک اروپا بود. دومین عامل در گسترش روابط ایران و اروپا در دوره صفوی، انگیزه و اهداف اقتصادی و تجاری بود.

«جغرافیا» ویژه گروه علوم انسانی

- ۱۱۴- پاسخ: گزینه ۲
 مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۳ (درس ۳)
- اختلاف طول جغرافیایی گرینویچ با شهر «الف» $40 - 0 = 40$
 ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه یا ۱۶۰ دقیقه اختلاف ساعت شهر «الف» با گرینویچ $40 \times 4 = 160$
 ساعت ۲ و ۴۰ دقیقه بعد از ظهر $12 + 2/40 = 14/40$
 اختلاف طول جغرافیایی گرینویچ با شهر «ب» $35 - 0 = 35$
 ۲ ساعت و ۲۰ دقیقه یا ۱۴۰ دقیقه اختلاف ساعت گرینویچ با شهر «ب» $35 \times 4 = 140$
 ساعت ۹ و ۴۰ دقیقه صبح $12 - 2/20 = 9/40$

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۶)

دریاچه‌های پریشان (فامور) و مهارلو جزء دریاچه‌های دائمی و دریاچه نیریز جزء دریاچه‌های فصلی در استان فارس هستند.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۴)

دره‌های ل شکل معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال پدید آمده‌اند و به‌طور کلی، «کارست» پدیده خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی است.

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۱ (درس ۷)

$$\frac{1}{4} = \% = \frac{1590000 - 400000 + 850000 \times 100}{\text{میزان مرگ‌ومیر} - \text{میزان موالید}} = \frac{\text{رشد طبیعی جمعیت}}{\text{کل جمعیت}}$$

$$\text{سال } 50 = \frac{70}{\text{نرخ رشد جمعیت}} = 70 \div \frac{1}{4} = 70 \times 4 = 280$$

$$\frac{1}{35} = \% = \frac{(1590000 - 400000) - (440000 - 150000) + 850000 \times 100}{\text{میزان مهاجرت} \pm (\text{میزان مرگ‌ومیر} - \text{میزان موالید})} = \frac{\text{رشد مطلق}}{\text{کل جمعیت}}$$

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۲ (درس‌های ۲ و ۶)

واردات نفت از ایران به ژاپن: نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

طبخ و سرو سوشی در ایران: بخش با انتشار فرهنگی

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۳ (درس‌های ۱ و ۲)

منطقه ابرشهری که جمعیت شهری، مؤسسات مالی و صنایع دانش‌بنیان در آن انبوه و متمرکز است، «مگاپلیس» یا «کلان‌شهر» نام دارد و داده‌های موجود در متن از جمله مؤلفه‌های «توصیفی» محسوب می‌شوند.

نکته: داده‌ها و اطلاعات دو مؤلفه دارند: (۱) موقعیت جغرافیایی دارند (داده‌های مکانی) (۲) دارای ویژگی‌هایی هستند (داده‌های توصیفی)

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۱ (درس ۹) و جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

مرز میان کشورهای کانادا و آلاسکا از جمله مرزهای قبل از سکونت (بیشتاز) است و همچنین تصویر «ب» نشان‌دهنده شهر سلماس در آذربایجان غربی است که جزء شهرهای شطرنجی محسوب می‌شود.

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۳ (درس ۵)

بیشتر سیل‌ها پس از یک بارش شدید و سریع (برای مثال ۲۵ میلی‌متر طی ۲ ساعت) جاری می‌شوند. اگر همین میزان بارش طی مدت ۲۴ ساعت ببارد منجر به سیل نمی‌گردد، چون رودخانه جریان آب حاصل از بارش را به تدریج تخلیه می‌کند. در خصوص زمین‌لغزش، بارش‌هایی که شدت آن‌ها کمتر اما مدت آن‌ها بیشتر است (برای مثال ۲۵ میلی‌لیتر ۲۴ ساعت) تأثیر بسیار بیشتری در ناپایداری دارند؛ زیرا بارش شدید به سرعت جاری می‌شوند و کمتر نفوذ می‌کنند تا موجب لغزش شوند.

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۱)

منظور از شهرگرایی، روندی اقتصادی-اجتماعی است که طی آن شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاها و بین روستانشینان رواج می‌یابد.

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۵)

هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه بیشتر باشد، میزان تولید ماده آلی در آنجا بیشتر است.

بیشترین میزان تولید مواد آلی: جنگل‌های بارانی استوایی

کمترین میزان تولید مواد آلی: بیابان

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۷)

یکی از نیازها و نگرانی‌های مهم بشر امروز تأمین غذاست و امنیت غذایی جزء اهداف و برنامه‌های مهم همه کشورهای محسوب می‌شود به همین سبب کشاورزی یک فعالیت بسیار مهم اقتصادی است. کشاورزی گذشته‌های بسیار دور و شکل‌گیری اولین سکونتگاه‌ها در کنار رودها تا امروز که تقریباً در همه کشورهای انجام می‌شود اهمیت خود را در زندگی بشر حفظ کرده است.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۳ (درس ۵)

در یک منطقه، زمانی زمین‌لرزه اتفاق می‌افتد که سنگ‌های پوسته زمین مقاومت خود را در برابر نیروهای واگرا، همگرا و برشی از دست بدهند.

نکته: صفحات یا از هم دور میشوند (واگرا)، یا به هم نزدیک می‌شوند (همگرا) و یا در کنار هم می‌لغزند (امتداد لغز یا برشی). این حرکات در ابتدا موجب کشیدگی و فشردگی پوسته زمین می‌شوند و اگر ادامه یابند، شکستگی‌هایی به نام گسل ایجاد می‌کنند. حرکت گسل‌ها موجب زمین‌لرزه می‌شود؛ بنابراین محل زمین‌لرزه‌ها و مرز صفحات ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند.

فلسفه و منطق

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۲)

«سحر»، هم می تواند نام فردی که از خواب بیدار شده باشد و هم می تواند زمان بیدار شدن او را نشان دهد (اشتراک لفظ). همچنین دلالت «دست» در عبارت «از دست من عصبانی نباشید»، التزامی است و اگر به معنای مطابقی گرفته شود، توسل به معنای ظاهری خواهد بود.

گزینه ۱: احتمال مغالطه نگارشی (هر روز، نامه‌ای یا هر روزنامه‌ای) و ابهام در مرجع ضمیر «ش» در کلمه «پدرش» وجود دارد.

گزینه ۲: فقط احتمال مغالطه اشتراک لفظ در کلمه «بازی» (یک پرند شکاری یا بازی کردن) وجود دارد.

گزینه ۳: فقط احتمال مغالطه توسل به معنای ظاهری در مورد عبارت «در تور پلیس گرفتار شدن» وجود دارد. دقت کنید که اگر چه لفظ «بهمن» بیش از یک معنا دارد اما در عبارت بیان شده، با توجه به قرائن موجود، مشخص است که منظور از اولی نام یک فرد و منظور از دومی یکی از ماه‌های سال است؛ بنابراین زمینه مغالطه اشتراک لفظ وجود ندارد.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۳)

در یک طبقه‌بندی درست، از میان نسب اربعه فقط عموم و خصوص مطلق و تباین می تواند وجود داشته باشد. در طبقه‌بندی‌های این سؤال نیز از آنجا که مفاهیم هم طبقه وجود ندارند، فقط باید عموم و خصوص مطلق برقرار باشد.

جسم، به جاندار و غیرجاندار تقسیم می شود و جاندار نیز به جانور و گیاه، بنابراین جسم، اعم از جاندار و جاندار، اعم از جانور است.

گزینه ۲: در میان فلزات، فقط جیوه مایع است. پس مفهوم مایعی که زیرمجموعه فلز است، مساوی با مفهوم جیوه است.

گزینه ۳: اندیشه فکر است و علم، دانش؛ و این دو، متباین اند.

گزینه ۴: غیراهوازی اعم از غیرایرانی است؛ اما در این تقسیم‌بندی، زیرمجموعه غیرایرانی قرار گرفته است.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۵)

شامل یک قیاس استثنایی اتصالی از نوع رفع تالی است؛ به این صورت: «اگر اختیار نباشد شرم نخواهد بود، شرم هست؛ پس اختیار هست.»
گزینه ۱: یک استدلال قیاسی است به این صورت: «هرکس درس جلسه قبل را مطالعه نکرده، نمی تواند به سؤال معلم پاسخ دهد. حمید درس جلسه قبل را مطالعه نکرده؛ پس حمید نمی تواند به سؤال معلم پاسخ دهد.»

دقت کنید که تعبیر «مثل من»، نقشی در استدلال ندارد و نباید گمان کنید که بر اساس این تشبیه، استدلالی تمثیلی صورت گرفته است.

گزینه ۲: در این استدلال، نه حکم یک مورد را به یک مورد سرایت داده که تمثیلی باشد و نه حکم چند مورد را به کل مجموعه تعمیم داده که تعمیمی باشد؛ بلکه از چند مورد، حکم یک مورد را نتیجه گرفته است. استدلال به این صورت است که ابتدا حکم سه نمونه را به کل کتاب‌های نویسنده تعمیم داده (یک استدلال تعمیمی) و سپس از اینکه کل کتاب‌هایش مفید است، نتیجه گرفته که کتاب جدیدش هم مفید است (استدلال قیاسی). بنابراین از دو استدلال تشکیل شده است.

گزینه ۳: صرفاً تشبیهی صورت گرفته و استدلالی بیان نشده است.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۸)

اگر عبارت گزینه ۳ در قالب قضیه منطقی تنظیم شود به این صورت است: «هیچ گنجی بدون رنج بردن، میسر نمی شود (میسر شده نیست)»؛ که یک قضیه سالبه کلیه است و موضوع و محمول آن، علامت مثبت دارند.

گزینه ۱: افعال سور دارد و با توجه به اینکه یک قانون را بیان می کند، کلیه محسوب می شود: «هر گندمی، روینده از گندم است.» علامت موضوع، مثبت و علامت محمول، منفی است.

گزینه ۲: قضیه شخصییه موجهه است؛ لذا موضوع علامت مثبت و محمول علامت منفی می گیرد.

گزینه ۴: همه شیعیان مورد نظرند، چون اعتقاد و باور تمام شیعیان است؛ پس یک قضیه موجهه کلیه است که علامت موضوع مثبت و علامت محمولش منفی است.

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۹)

اگر بین دو مفهوم رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار باشد، با نقیض مفهوم اعم و اصل مفهوم اخص می توان قضیه منفصل مانعةالجمع ساخت.

گزینه ۱: منفصل مانعةالرفع است. (نقیض مفهوم اخص و اصل مفهوم اعم مطلق)

گزینه‌های ۳ و ۴: طرفین، هم قابل جمع و هم قابل رفع اند.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس‌های ۷ و ۱۰)

فرد استدلال کننده در عین حال که ابتدا یک قاعده کلی را می پذیرد و معتقد است که اموری مثل دروغ گویی همیشه قبیح و غیراخلاقی اند، اما مواردی را استثنا می کند که از حکم کلی خارج می شود. در واقع وی معتقد است برخی موارد، در عین اینکه از حکم بیان شده پیروی نمی کنند، اما کلی بودن آن حکم را از بین نمی برند و قابل چشم پوشی اند. پس دچار مغالطه استثنای قابل چشم پوشی شده است. در پایان نیز «دروغ گفتن» که بار منفی دارد را رد می کند، اما از آن به «پوشاندن حقیقت» تعبیر می کند که بار منفی ندارد و پذیرش سخنش را آسان می کند.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه یازدهم (درس ۱)

وقتی فلسفه به «وجود» می پردازد و نه به دسته‌ای از موجودات یا به یکی از ویژگی‌های موجودات، پس موضوعش می شود وجه مشترک تمامی موجودات. حال هر کدام از علوم دیگر، موجودات را از نظر یکی از ویژگی‌هایشان بررسی می کنند یا فقط دسته‌ای از موجودات را بررسی می کنند. بنابراین، فلسفه زیر بنا و اساس علوم دیگر است؛ زیرا اگر وجود موجودات را بشناسیم، جهت گیری برای پاسخ دادن به بسیاری از سؤالات علوم دیگر مشخص می شود.

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه یازدهم (درس ۳)

با اندیشیدن فیلسوفانه، خودمان بنیان‌های فکری خود را می‌سازیم و به آزاداندیشی می‌رسیم و شخصیتی مستقل کسب می‌کنیم. این یعنی خودمان مسئولیت زندگی و اعمال و انگیزه‌هایمان را پذیرفته‌ایم.

گزینه ۱: بسیاری از انسان‌ها بر اساس عادت و تقلید زندگی می‌کنند و اگرچه به صورت ناخودآگاه باورهای بنیادین دارند، اما آن باورها را مورد تأمل و بررسی قرار نمی‌دهند.

گزینه ۳: آنچه از لابه‌لای سخنان مردمان آشکار می‌شود باورهای پنهان و بنیادینشان است، نه الزاماً تأملات آگاهانه‌شان در قالب اندیشیدن فیلسوفانه.

گزینه ۴: اندیشیدن فیلسوفانه آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورهاست. ما در اندیشیدن فیلسوفانه به دنبال باورهای درست هستیم.

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه یازدهم (درس ۵)

چنانکه از شیوه زندگی و فعالیت سقراط روشن می‌شود، وی طریق گفت‌وگو و پرسش و پاسخ درباره مسائل بنیادین از قبیل اخلاق، عدالت، دین و... را برای آراسته شدن به فضائل و بهبود زندگی انسان حائز اهمیت می‌دانست.

گزینه ۱: منشأ دگرگونی‌های طبیعت مسئله‌ای است که در آغاز فلسفه مطرح بوده است، اما این موضوع به تنهایی نمی‌تواند پیوند و ارتباطش را با زندگی روزمره و مسائل بنیادین آن روشن کند. از این رو گفته شده است که سقراط فلسفه را از آسمان به زمین آورد.

گزینه ۲: از نظر سقراط، مهم‌ترین دانایی انسان، دانایی به جهل خویش است. این امر از طریق خواندن کتب و کسب اطلاعات به دست نمی‌آید، بلکه برعکس ممکن است توهم دانایی را در انسان بیفزاید. آنچه حائز اهمیت است، پرسشگری و جست‌وجوی همیشگی حقیقت است.

گزینه ۳: از نظر سقراط قدرت و ثروت به‌خودی‌خود گمراه‌کننده نیستند، بلکه نباید ارزش و جایگاه فضیلت و کمال نفس را به آن‌ها داد.

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه یازدهم (درس ۸)

برای تأیید اعتبار این گزاره لازم است فیلسوف به اعتبار حس معتقد باشد. همچنین از آنجاکه این گزاره بیانگر یک قانون کلی است و حس تنها موارد معدود و جزئی را مشاهده می‌کند، اعتبار عقل برای تعمیم یافته‌های حسی نیز لازم است. ابن‌سینا، کانت و هراکلیتوس به اعتبار توأمان حس و عقل معتقد بودند.

گزینه ۱: پارمنیدس اعتبار حس را قبول نداشت.

گزینه ۲: پروتاگوراس ادراکات حسی را تنها در موارد شخصی و موردی می‌پذیرفت و از پذیرفتن قوانین عام و ضروری در طبیعت سر باز می‌زد.

گزینه ۴: پراگماتیست‌ها اعتبار حس را به معنای درستی و صدق آن نمی‌پذیرفتند بلکه تنها بر سودمندی آن تأکید داشتند.

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه یازدهم (درس ۹)

کانت، با اشاره به جنبه‌های اخلاقی و ارتباط آن با اراده و فعل انسان، وی را دارای ساحت غیرمادی دانسته است. افلاطون نیز تأکید می‌کند که توجه و مراقبت از نفس تا جایی که به فضائل آراسته گردد، باید وظیفه اصلی هر انسانی باشد.

گزینه ۱: هابز و داروینیست‌ها وجود اصول اخلاقی و لزوم پایبندی به آن‌ها را انکار نمی‌کنند، بلکه تنها منشأ آن‌ها را نیازهای مادی انسان می‌دانند.

گزینه ۲: ارسطو و دکارت به جنبه غیرمادی انسان معتقدند اما دکارت، بدن را ماشینی خودکار می‌داند هرچند در پیوند با روح است.

گزینه ۴: مارکس عامل اصلی وضع قوانین و مقررات را نیازهای مادی می‌داند که این امر آزادانه نیست. بلکه تابع جبر طبیعت و محیط انسان است.

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه یازدهم (درس ۱۱)

در این‌گونه سؤالات که به ترتیب در دو قسمت گزینه، دو خواسته متفاوت مطرح شده است، باید اول قسمت اول همه گزینه‌ها و سپس قسمت دوم همه آن‌ها را بررسی کرد تا دچار خطا نشویم.

بررسی قسمت اول گزینه‌ها:

گزینه ۱: کانت وجدان اخلاقی را تنها ابزار درک اخلاقیات می‌داند که یک درک عقلی بدون استدلال است. بنابراین استدلالی بودن درک ارزش‌های اخلاقی از تفاوت‌های دیدگاه فیلسوفان مسلمان با کانت است. ✓

گزینه ۲: دیدگاه مشترک فیلسوفان مسلمان و کانت است. *

گزینه ۳: کانت معتقد است فعل اخلاقی تنها باید با هدف اطاعت از وجدان باشد و نباید هیچ منفعتی را قصد کند ولی فیلسوفان مسلمان معتقدند می‌توان فعل اخلاقی را با هدف برخی منافع متعالی مثل ارضای فطرت اخلاقی یا رسیدن به سعادت حقیقی انجام داد. ✓

گزینه ۴: کانت با این کارکرد فعل اخلاقی مشکلی ندارد ولی می‌گوید نباید هدف از انجام آن، وجود چنین کارکردی باشد. *

بررسی قسمت دوم گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ و ۲: گرایش فطری و بدون استدلال به فضایل، مورد تأیید فیلسوفان مسلمان است ولی طبیعت‌گرایان تنها گرایش به منافع طبیعی را به رسمیت می‌شناسند و معتقدند انسان با این استدلال که منفعت فرد در گرو منفعت جامعه است امور اخلاقی را اعتبار و قرارداد می‌کند. ✓

گزینه ۳: فیلسوفان طبیعت‌گرا هم قانون اول اخلاقی خود را برای همگان یکسان می‌دانند. *

گزینه ۴: به درستی یکی از تفاوت‌های فیلسوفان مسلمان با طبیعت‌گرایان را مطرح کرده است. ✓

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه دوازدهم (درس ۲)

هر قضیه‌ای معنادار است، اما هر معناداری قضیه نیست؛ مانند جملات انشایی که معنادار هستند اما قضیه نیستند. پس حمل قضیه بر معنادار، امکانی است.

زوج، می‌تواند عدد ۲ باشد و می‌تواند سایر اعداد زوج باشد؛ پس این حمل نیز امکانی است.

ممکن بالذات، می‌تواند واجب بالغير یا ممتنع بالغير باشد (امکانی) - غول، یک ماهیت است و حمل موجود بر هر ماهیتی، امکانی است.

گزینه ۱: امکانی - وجوبی

گزینه ۲: وجوبی - امکانی

گزینه ۳: وجوبی - امکانی

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه دوازدهم (درس ۳)

از نظر فیلسوفان مسلمان، اصل علیت یک قاعده عقلی و زیربنای تجربه است؛ اما این اصل مادرزادی نیست، بلکه با شکل‌گیری ذهن کودک و با درک امتناع اجتماع نقیضین حاصل می‌شود (بنابراین از آغاز، همراه انسان نیست)؛ زیرا اگر چیزی خودش به خودش وجود دهد، یعنی چیزی که نبوده، بوده و به خودش وجود داده و این یعنی اجتماع دو نقیض. پس چون اجتماع نقیضین محال است، هر چیزی که پدید آمده، یک علتی دارد.

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه دوازدهم (درس ۴)

اگر برای جهان هستی غایت و هدف در نظر بگیریم، پس معتقدیم که زنجیره حوادث و موجودات، سیر تکاملی به سوی هدف و غایتشان را طی می‌کنند. در چنین حالتی، اشیا باید متناسب با هدف و غایتشان پدید آمده باشند و این یعنی هر شیء متناسب با هدفی پدید آمده که برایش در نظر گرفته شده است. بنابراین، هدف و غایت پیش از وجود اشیا باید وجود داشته باشد و این مسئله تنها با پذیرش خداوند امکان‌پذیر است.

گزینه ۲: گرچه این عبارت درست است، اما تنها برای کسی که مقدمه و شرط آن را پذیرفته باشد کاربرد دارد. بنابراین این نقد برای منکران خداوند قانع‌کننده نیست.

گزینه ۳: این عبارت فلسفی نیست و اگر کسی وجود خداوند را انکار کرده باشد، می‌تواند نیاز انسان به هدایت از جانب خداوند را نیز انکار کند.

گزینه ۴: کل این عبارت درست است؛ اما ربطی به نقد موردنظر ندارد.

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه دوازدهم (درس‌های ۵ و ۶)

برهان مشهور ارسطو، برهان حرکت است. وی در این برهان با استفاده از وجود حرکت در موجودات جهان و امتناع تسلسل، وجود خداوند را به‌عنوان موجودی که خودش ثابت است، اما حرکت سایر موجودات از او نشأت می‌گیرد (محرک نامتحرک) اثبات می‌نماید. در برهان وی، برخلاف برهان فارابی نیاز موجودات جهان به علت (وجوددهنده)، مورد استفاده و استناد قرار نمی‌گیرد.

اثبات خداوند به‌عنوان برترین و بهترین و کامل‌ترین موجود، مربوط به برهان درجات کمال ارسطو است، نه برهان حرکت. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

ارسطو در این برهان مانند فلاسفه مسلمان، وجود خداوند را اثبات می‌کند نه اینکه مانند کانت، ضرورت وجود خدا را اثبات نماید. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه دوازدهم (درس ۷)

گزینه ۱: گرچه دکارت عقل را صرفاً ابزار تفکر و استدلال می‌داند، اما استدلال عقلی محض را برای شناخت، معتبر در نظر می‌گرفت.

گزینه ۲: از قرن سیزدهم به بعد، اکثر حکمای مسیحی تحت تأثیر اندیشه‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد، برای عقل اعتبار قائل می‌شدند.

گزینه ۳: امروزه اکثر فیلسوفان اروپایی عقل را محدود به حیطه تجربه می‌دانند و استدلال عقلی محض را تنها در حیطه ریاضیات قبول دارند نه امور معنوی و ماوراءالطبیعه.

گزینه ۴: اگوست کنت، به‌طور کلی عقل فلسفی و کار عقل در تأسیس فلسفه را کاملاً ذهنی خواند و گفت که نگاه فیلسوفان به جهان و هستی، ناظر بر واقعیت نبوده بلکه ساخته ذهن آنان و حاصل تأملات ذهنی آنان بوده است. از نظر او، عقل صرفاً آنگاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به «علم» می‌رسد. بنابراین، از نظر کنت عقل فقط از طریق علم تجربی می‌تواند به شناخت واقعیت نائل شود.

۱۴۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه دوازدهم (درس ۸)

یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، مخالفت با فلسفه و منطق (که دانش‌های عقلی هستند) به‌عنوان دستاورد یونانیان است که مسلمان نبودند.

گزینه ۱: در علوم بشری محدود نمی‌دانستند بلکه صرفاً در علوم دینی محدود می‌کردند.

گزینه ۳: تنها برخی روش‌های عقلی را در این حوزه نامعتبر می‌دانستند.

گزینه ۴: تنها با فلسفه و منطق مخالفت می‌کردند، نه با انواع علوم یونانیان باستان.

۱۴۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه دوازدهم (درس ۱۰)

علت نام‌گذاری این عالم به «طبیعت» بدان جهت است که اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند که منشأ حرکات و تغییرات اجزا و افراد عالم طبیعت می‌باشد. خود این عالم نیز به‌عنوان یک «کل»، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است.

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه دوازدهم (درس ۱۱)

هدف اصلی اسفار مثل هر کتاب فلسفی دیگری، شناخت وجود و مسائل اساسی پیرامون آن است.
گزینه ۲: عارف در سفر چهارم در تلاش است دیگران را به سفرهای عرفانی هدایت کند. یکی از مناسب‌ترین راه‌ها برای اقناع دیگران در مورد پیمودن این سفرها این است که ابتدا با استدلال، مدعیات عارفان اثبات شود. این کار تا حدود زیادی در کتاب اسفار انجام گرفته است.
گزینه ۳: «وحدت حقیقت وجود» یکی از مطالب بخش اول اسفار است که در سفر سوم عرفانی شهود می‌شود.
گزینه ۴: سفر دوم، سیری در اسما و صفات الهی است و تبیین استدلالی این کشفیات در بخش دوم اسفار انجام می‌گیرد.

«اقتصاد»

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱)

بررسی عبارات نادرست:

- کارآفرینان اهل رشوه دادن و رشوه گرفتن نیستند و این ویژگی مربوط به افراد شاغل در کسب‌وکار حرام است.
- کارآفرینی به دانش زیادی در مسائل مختلف نیاز دارد؛ مثل تصمیم‌گیری راجع به موقعیت شرکت

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * اقتصاد (درس‌های ۲ و ۴)

- قرض از دوستان (مشکل تأمین مالی) از معایب کسب‌وکار شخصی است. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
- تلاش برای به‌دست آوردن کارایی (نقاط روی منحنی) به‌معنای یافتن موقعیت‌هایی برای پیشرفت است. (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۳)

- منابع تولید، امکاناتی برای ارائه محصول یا خدمت هستند ← قانون اول؛ شناسایی منابع کمیاب
- مقایسه منافع و هزینه‌ها بخشی از تصمیم‌گیری منطقی است ← قانون پنجم؛ مقایسه هزینه‌ها و منافع (رد گزینه‌های ۱ و ۴)
- سرمایه‌گذاری بدون آمادگی لازم ← اعتمادبه‌نفس بیش از حد (خودرأی بودن)

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس‌های ۴ و ۱۱)

الف) تمام نقاط روی منحنی مرز امکانات تولید، بیانگر حداکثر استفاده از منابع کمیاب تولید هستند، اما چنانچه کشور در وضعیت جنگی قرار بگیرد، مسلماً بهتر است بخش بیشتری از منابع خود را به تولید سلاح و مهمات اختصاص دهد؛ بنابراین، نقطه‌ای که در آن‌ها اسلحه و مهمات بیشتری تولید شود، نشان‌دهنده تخصیص بهینه منابع در وضعیتی است که کشور مورد تهاجم نظامی قرار گرفته است. در گزینه‌ها، دو نقطه A و D درج شده که بین این دو وضعیت، نقطه A صحیح می‌باشد.

(ب)

نقطه B $\left\{ \begin{array}{l} ۱۵۰ \text{ واحد غلات} \\ ۴۰۰ \text{ واحد اسلحه و مهمات} \end{array} \right.$
نقطه D $\left\{ \begin{array}{l} ۲۵۰ \text{ واحد غلات} \\ ۳۰۰ \text{ واحد اسلحه و مهمات} \end{array} \right.$

هزینه فرصت حرکت از نقطه B به نقطه D $\left[\begin{array}{l} \text{تولید } ۲۵۰ \text{ واحد غلات به جای } ۱۵۰ \text{ واحد} \\ \leftarrow \text{ صرف نظر از } ۱۰۰ \text{ واحد اسلحه و مهمات} \end{array} \right.$

ج) افزایش سرمایه انسانی (نیروهای متخصص و تحصیل‌کرده) باعث افزایش منابع کمیاب تولید و در نتیجه افزایش ظرفیت تولید جامعه و رشد اقتصادی خواهد شد؛ بنابراین در این حالت، مرز امکانات تولید به سمت راست - بالا جابه‌جا می‌شود؛ به عبارت دیگر به نقاط خارج از منحنی دست خواهد یافت.

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۶)

- زمانی با «مازاد بودجه» مواجه نیستیم که هزینه‌ها بیشتر از درآمد (۱,۲۶۰,۰۰۰ دلار) باشد. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
- مالیاتی که می‌تواند منجر به کاهش فعالیت‌های نامناسب شود ← مالیات بر مصرف

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۲

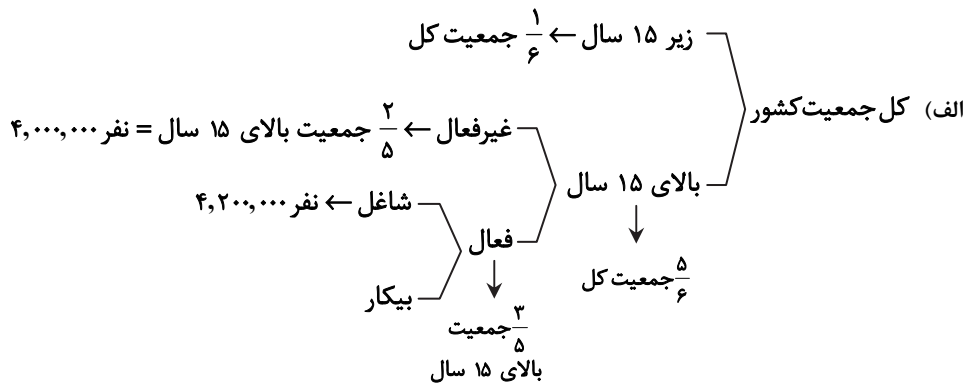
▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس‌های ۵ و ۷)

الف) رابطه درآمد با کالاهای نرمال (عادی) مستقیم و با کالاهای پست (نامرغوب) معکوس است.
در محدوده بالای نقطه تعادل، با کاهش قیمت‌ها و در محدوده پایین نقطه تعادل با افزایش قیمت‌ها مواجه خواهیم بود.
ب) سال: ۱۹۹۲

معاهده بین ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه علیه یکدیگر: گات

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۸)

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۱

$$\text{نفر ۱۵ سال} \Rightarrow \frac{4,000,000}{x} = \frac{2}{5} \Rightarrow x = \frac{4,000,000 \times 5}{2} = 10,000,000$$

$$\text{جمعیت کل کشور} \Rightarrow \frac{10,000,000}{x} = \frac{5}{6} \Rightarrow x = \frac{10,000,000 \times 6}{5} = 12,000,000$$

(ب)

$$\text{نفر ۱۵ سال} = \text{جمعیت غیرفعال} - \text{جمعیت فعال} = 10,000,000 - 4,000,000 = 6,000,000$$

$$\text{نفر بیکار} = \text{جمعیت فعال} - \text{جمعیت شاغل} = 6,000,000 - 4,200,000 = 1,800,000$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{1,800,000}{6,000,000} \times 100 = 30\%$$

توجه: نرخ بیکاری از حاصل تقسیم جمعیت بیکار بر جمعیت فعال ضربدر ۱۰۰ به دست می آید.

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس های ۸، ۹، ۱۱ و ۱۳)

(الف) در اقتصاد ایران، بی ثباتی در قیمت ها بر بی ثباتی بازار کار و فعالیت اقتصادی اثر منفی دارد. (رد گزینه های ۳ و ۴)

(ب) رتبه ایران در گزارش توسعه انسانی، ۶۵ می باشد. (رد گزینه ۴)

(ج) افزایش سطح عمومی قیمت ها (تورم) منجر می شود به ← کاهش قدرت خرید پول (رابطه معکوس)

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس های ۸، ۹ و ۱۰)

(الف) عبارت نادرست است. در معاملاتی که با چک انجام می شود پول نقد بین افراد رد و بدل نمی شود و پول الکترونیکی خصوصیت اعتباری دارد.

(ب) عبارت درست است.

(ج) نادرست؛ در دوران حکومت پهلوی، نوسازی و توسعه ایران به صورتی سطحی و با صنایع مونتاژ انجام می شد و وارد آمدن آخرین صدمه به

اقتصاد روستایی و کشاورزی از نتایج و پیامدهای منفی اجرای برنامه هایی موسوم به انقلاب سفید در این دوران بود.

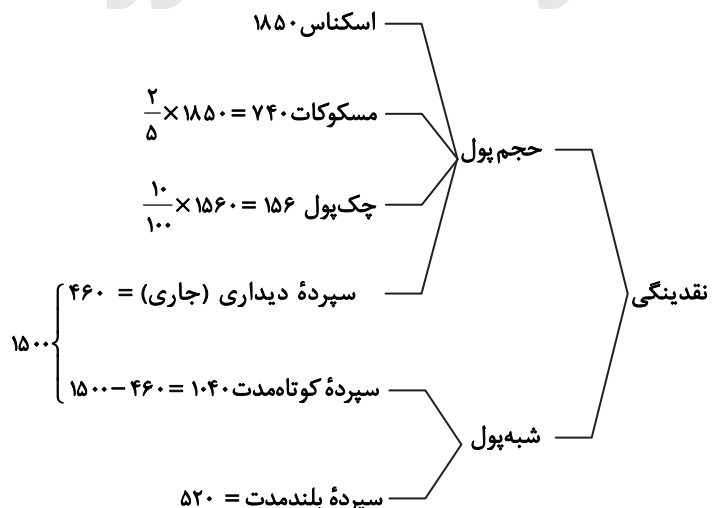
(د) نادرست؛ اگر قیمت سبب بازار در طی یک دوره مشخص ۱۰ درصد افزایش داشت، به معنای این است که cpi معادل ۱۰ درصد افزایش یافته است.

(ه) نادرست؛ رسیده ها در واقع نخستین اسکناس ها بودند که پشتوانه آن ها طلا و نقره ای بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می شد.

(و) عبارت درست است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۹)

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۴

$$\text{الف) نقدینگی (الف)} \Rightarrow 1850 + 740 + 156 + 1500 + 520 = 4766$$

$$\text{ب) شبه پول (ب)} \Rightarrow 1040 + 520 = 1560$$

$$\text{ج) مسکوکات (ج)} \Rightarrow 740$$

(الف)

- پاک و بسته‌بندی کردن سبزیجات جهت فروش با تخفیف ویژه ← در تولید ناخالص داخلی لحاظ می‌شود.
 - لوله‌کشی منزل توسط مالک ← در تولید ناخالص داخلی لحاظ نمی‌شود.
 - تولید و فروش آرد سفید به نانوائی‌ها ← در تولید ناخالص داخلی لحاظ نمی‌شود (آرد کالای واسطه‌ای است).
 - خدمات درمانی در درمانگاه شبانه‌روزی ← در تولید ناخالص داخلی لحاظ می‌شود.
 - خرید و فروش زیورآلات دست دوم ← در تولید ناخالص داخلی لحاظ نمی‌شود.
- (ب) گزینه ۱ نادرست ← قیمت‌ها و بازارها از ثبات نسبی برخوردار است. گزینه ۲ درست. گزینه ۳ درست. گزینه ۴ نادرست ← از مهم‌ترین مؤلفه‌های پیشرفت اقتصادی می‌توان از شاخص‌های توسعه انسانی (HDI) و شاخص توزیع عادلانه درآمد نام برد.
- (ج) منشأ رشد اقتصادی ← افزایش عوامل و منابع تولید است. مثال: افزایش جمعیت و به‌دنبال آن افزایش عرضه نیروی کار- افزایش سرمایه فیزیکی، افزایش سرمایه انسانی با آموزش و افزایش سرمایه مالی.

نکته ← در جدول دهک‌ها، همواره دهک اول، کمترین سهم از درآمد ملی کشور را دارد و دهک دهم بیشترین سهم را و نظم جدول دهک‌ها از کمترین به بیشترین می‌باشد؛ بنابراین:

وضعیت توزیع درآمد کشور «الف» در سال ۲۰۲۳ میلادی

A	دهک سوم	۶ درصد
B	دهک هشتم	۱۲/۵ درصد
C	دهک دهم	۲۴ درصد
D	دهک پنجم	۸ درصد
E	دهک دوم	۴ درصد
F	دهک نهم	۱۶ درصد
G	دهک چهارم	۷ درصد
H	دهک ششم	۹ درصد
I	دهک اول	۳ درصد
J	دهک هفتم	۱۰/۵ درصد
	۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

(الف)

درصد $\frac{52}{5} = 12/5 + 16 + 24 = 52/5$ = مجموع سهم دهک‌های هشتم، نهم و دهم = مجموع سهم ۳۰ درصد بالا

(ب)

نکته: جمعیت تمام دهک‌ها با هم برابر است و هر دهک $\frac{1}{10}$ جمعیت کشور را دارا می‌باشد.

$$\text{میلیون نفر } 75 = 10 \times \text{میلیون } 7/5 \Rightarrow \text{میلیون نفر } 7/5 = \frac{30}{4} = \text{جمعیت هر دهک}$$

جمعیت کل کشور

(ج)

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{24}{3} = 8 = \text{شاخص دهک کشور «الف»}$$

هرچه شاخص دهک کوچک‌تر باشد، نشان‌دهنده توزیع عادلانه‌تر درآمدها است؛ بنابراین توزیع درآمد در کشور «ب» مناسب‌تر و عادلانه‌تر خواهد بود.

$$\text{ب) } (8) > (7/2) \text{ الف}$$

- (الف) ممکن است فروشندگان از فنون و روش‌های مختلفی، همچون تبلیغات کاذب، بزرگ‌نمایی، قسم خوردن، ارائه اطلاعات نادرست و ... برای تشویق خریداران به خرید کالا و خدمات استفاده کنند.
- (ب) سرمایه‌گذاری مولد، سرمایه‌گذاری‌هایی‌اند که به ظرفیت تولیدی کشور با ایجاد کارخانجات و شرکت‌های جدید یا توسعه ظرفیت آن‌ها کمک می‌کنند.
- (ج) معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است، مثل جادار بودن، مصرف انرژی، سهولت تعمیرات، زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول مربوط به مرحله سوم (تعیین معیارها) در خرید مقایسه‌ای است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۴)

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۱

این جمله که افراد با خرید آن در سود و زیان شرکت شریک شوند، از ویژگی‌های اوراق سهام است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۴)

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۱

$$\Rightarrow \frac{2}{100} \times 400,000 = 8000 \text{ (تعداد سهم مسعود (۲ درصد))}$$

$$\Rightarrow \frac{5}{100} \times 400,000 = 20000 \text{ (تعداد سهم رضا (۵ درصد))}$$

$$\Rightarrow \frac{3}{100} \times 400,000 = 12000 \text{ (تعداد سهم امیر (۳ درصد))}$$

(الف)

$$\Rightarrow \frac{\text{کل دارایی شرکت}}{\text{کل اوراق سهام شرکت}} = \frac{60,000,000,000}{400,000} = 150,000 \text{ تومان}$$

$$\Rightarrow \frac{\text{سود امیر از فروش سهام}}{\text{تعداد سهم امیر}} + \text{مبلغ اسمی سهام} = \left(\frac{48,000,000}{12000} \right) + 150,000$$

$$\Rightarrow 4000 + 150,000 = 154,000 \text{ تومان}$$

(ب)

$$\Rightarrow \frac{2}{100} \times 750,000,000 = 15,000,000 \text{ تومان}$$

(ج)

$$\Rightarrow 60,000,000,000 \times \frac{5}{100} = 3,000,000,000 \text{ تومان}$$